

RAPORT SAMOOCENY
OCENA PROGRAMOWA

UCZELNIA ŁAZARSKIEGO
WYDZIAŁ EKONOMII I ZARZĄDZANIA
KIERUNEK FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ

Profil ogólnoakademicki
Studia I stopnia
Studia stacjonarne i niestacjonarne
Obszar nauk społecznych

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uczelnia Łazarskiego, ul. Świeradowska 43, 02-662 Warszawa

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Finanse i rachunkowość

Poziomy studiów: studia pierwszego stopnia

Formy studiów: studia stacjonarne, studia niestacjonarne

Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek

Dyscyplina: ekonomia i finanse

Dyscyplina wiodąca

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Ekonomia i finanse	160	89%

Dyscyplina dodatkowa

Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki o zarządzaniu i jakości	20	11%

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Martin Dahl	dr, Dziekan Wydziału Ekonomii i Zarządzania
Adrian Chojan	dr, Prodziekan ds. naukowych i operacyjnych
Mateusz Kuliński	mgr, Pełnomocnik ds. programowych
Piotr Stolarczyk	dr, Kierownik Katedry Finansów i Bankowości
Wiesława Bukowińska	Dyrektor Działu Spraw Osobowych
Magdalena Kos	Kierownik Biura Dziekana
Agnieszka Sprzęczka	Kierownik Dziekanatu Wydziału Ekonomii i Zarządzania

Spis treści

Efekty uczenia się	5
Prezentacja uczelni.....	7
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się.....	8
<i>1.1 Koncepcja kształcenia .....</i>	<i>8</i>
<i>1.2 Związek kształcenia z prowadzoną działalnością naukową.....</i>	<i>10</i>
<i>1.3 Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów .....</i>	<i>12</i>
<i>1.4 Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się.....</i>	<i>12</i>
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
<i>2.1 Dobór treści i metod kształcenia, w tym kształcenia na odległość, dostosowanie procesu uczenia się do potrzeb studentów .....</i>	<i>13</i>
<i>2.2 Harmonogram realizacji studiów.....</i>	<i>16</i>
<i>2.3 Dobór form zajęć oraz proporcje liczby godzin przypisanych poszczególnym formom ....</i>	<i>17</i>
<i>2.4 Program i organizacja praktyk .....</i>	<i>18</i>
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie.....	19
<i>3.1 Zasady rekrutacji kandydatów, uznawanie efektów uczenia się, potwierdzanie efektów uczenia się, dyplomowanie.....</i>	<i>19</i>
<i>3.2 Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów.....</i>	<i>20</i>
<i>3.3 Zasady sprawdzania, oceniania i dokumentowania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów absolwentów .....</i>	<i>21</i>
<i>3.4 Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i dyplomowych oraz sposoby dokumentowania osiągniętych efektów uczenia się .....</i>	<i>22</i>
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	23
<i>4.1 Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich .....</i>	<i>23</i>
<i>4.2 Obsada zajęć dydaktycznych oraz łączenie działalności dydaktycznej z naukową.....</i>	<i>23</i>
<i>4.3 Polityka kadrowa, rozwój i doskonalenie kadry .....</i>	<i>23</i>
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	25

5.1 Infrastruktura dydaktyczna i naukowa	25
5.2 Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne	26
5.3 Rozwój i doskonalenie infrastruktury.....	27
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku.....	27
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	28
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia.....	30
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach.....	33
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	34
10.1 Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego	34
10.2 Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów	34
10.3 Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów	36
10.4 Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów	37
10.5 Wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów	37
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	39
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	41
Tabela 1. Liczba studentów kierunku Finanse i rachunkowość.....	41
Tabela 2. Liczba absolwentów kierunku Finanse i rachunkowość w latach 2018/19, 2017/18 i 2016/17	41
Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na kierunku Finanse i rachunkowość.....	42
Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości	43
Tabela 5. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych.....	44

Efekty uczenia się

Poziom kształcenia: Studia I stopnia

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji: Poziom 6

Profil: Ogólnoakademicki

<i>Kod efektu</i>	<i>Efekty kształcenia</i>	<i>odniesienie do kodu składnika opisu</i>
Kategoria charakterystyki kwalifikacji: WIEDZA		
	<i>Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku Finanse i rachunkowość:</i>	
K_W01	ma podstawową wiedzę o finansach i rachunkowości oraz ich powiązaniu i miejscu w systemie nauk społecznych	P6S_WG
K_W02	zna mechanizmy funkcjonowania przedsiębiorstw, sektora finansów publicznych, rynków finansowych, banków oraz zakładów ubezpieczeń oraz wybranych instytucji społecznych i relacji między nimi; rozumie rolę osoby w tworzeniu tych struktur oraz zasad ich funkcjonowania	P6S_WG
K_W03	zna i rozumie współzależności między finansami a sferą realną gospodarki	P6S_WG
K_W04	ma wiedzę na temat objaśniania, interpretacji i stosowania zasad rachunkowości finansowej	P6S_WG
K_W05	ma wiedzę z zakresu analizy finansowej w odniesieniu do przedsiębiorstw oraz instytucji finansowych	P6S_WG
K_W06	ma wiedzę z zakresu technologii informatycznych stosowanych w rachunkowości	P6S_WG
K_W07	ma wiedzę z zakresu nowoczesnych systemów rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej oraz controllingu.	P6S_WG
K_W08	ma wiedzę z zakresu aktualnych kierunków rozwoju krajowych i międzynarodowych regulacji rachunkowości	P6S_WG
K_W09	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P6S_WK
K_W10	ma wiedzę i rozumie związki zachodzące pomiędzy rachunkowością i systemem podatkowym w państwie	P6S_WG
K_W11	ma wiedzę z zakresu organizacji prowadzenia rachunkowości	P6S_WG
K_W12	zna źródła finansowania działalności gospodarczej i projektów inwestycyjnych oraz zna kryteria wyboru odpowiedniego rozwiązania	P6S_WG
K_W13	ma wiedzę o instrumentach finansowych oraz kryteriach wyboru odpowiedniego instrumentu, dopasowanego do potrzeb przedsiębiorstwa lub/i gospodarstwa domowego.	P6S_WG
K_W14	zna zasady funkcjonowania rynków i instytucji finansowych, specyfikę zjawisk zachodzących we współczesnej gospodarce oraz ich historyczną ewolucję; rozumie procesy zmian zachodzących w tych strukturach	P6S_WG

K_W15	zna podstawowe zasady aplikowania, wykorzystania i rozliczania funduszy europejskich	P6S_WG P6S_WK
K_W16	Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości	P6S_WK
Kategoria charakterystyki kwalifikacji: UMIEJĘTNOŚCI		
	<i>Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku Finanse i rachunkowość umie:</i>	
K_U01	potrafi ewidencjonować operacje gospodarcze przy zastosowaniu programów finansowo-księgowych	P6S_UW
K_U02	potrafi sporządzać obowiązujące przedsiębiorstwo sprawozdania finansowe i interpretować zawarte w nich informacje	P6S_UW P6S_UK
K_U03	potrafi sporządzać obowiązujące przedsiębiorstwo deklaracje z zakresu podatków, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych	P6S_UW
K_U04	potrafi przeprowadzić kalkulację kosztów na potrzeby podejmowania krótkoterminowych decyzji zarządczych	P6S_UW
K_U05	potrafi przeprowadzić analizę ekonomiczno-finansową podmiotu gospodarczego (z uwzględnieniem otoczenia gospodarczo-prawnego, w jakim dany podmiot funkcjonuje) oraz merytorycznie uzasadnić sformułowaną ocenę	P6S_UW P6S_UK
K_U06	potrafi wyliczyć efektywność poszczególnych instrumentów finansowych oraz dokonać wyboru najbardziej odpowiedniego instrumentu	P6S_UW
K_U07	potrafi ocenić skutki finansowe i społeczne podejmowanych decyzji i przedsięwzięć oraz przedstawić ich merytoryczne uzasadnienie posługując się normami prawnymi i moralnymi	P6S_UW
K_U08	potrafi ocenić rzetelność danych finansowych oraz analiz ekonomicznych, potrafi wykonać podstawowe elementy z zakresu audytu finansowego	P6S_UW
K_U09	potrafi przeprowadzić prezentację wyników własnych analiz i ocen wraz z argumentacją zarówno w formie pisanej jak i ustnej	P6S_UK
K_U10	posługuje się językiem obcym na poziomie B2 w tym w pracach pisanych oraz wystąpieniach ustnych właściwych dla danego kierunku	P6S_UK
K_U11	potrafi przygotować projekt oraz określić priorytety służące jego realizacji, potrafi planować i organizować pracę własną oraz pracę zespołu	P6S_UO
K_U12	dba o własny rozwój zawodowy, jest otwarty na dalsze samokształcenie i doskonalenie zawodowe	P6S_UU
K_U13	wykazuje otwartość na pracę zespołową i docenia inicjatywę w zakresie jej organizowania, jest świadomy zasad funkcjonowania jednostki w zespole	P6S_UO
Kategoria charakterystyki kwalifikacji: KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
	<i>Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku Finanse i rachunkowość:</i>	
K_K01	rozumie i akceptuje zasady etyki w dziedzinie finansów i rachunkowości, w tym kodeksów dobrych praktyk	P6S_KR
K_K02	wykazuje wrażliwość na kwestie społeczne, rozumie i akceptuje różnice kulturowe	P6S_KO

K_K03	potrafi formułować sądy w ważnych sprawach społecznych i światopoglądowych wykorzystując do tego swoją wiedzę, potrafi myśleć krytycznie	P6S_KK
K_K04	potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, docenia znaczenie samodzielności w pracy zawodowej	P6S_KO

Prezentacja uczelni

Uczelnia Łazarskiego powstała w 1993 roku i jest jednym z wiodących podmiotów na rynku niepublicznych szkół wyższych w Polsce. W strukturze organizacyjnej uczelni funkcjonują trzy wydziały: Wydział Ekonomii i Zarządzania (WEiZ), Wydział Prawa i Administracji oraz Wydział Medyczny, a także cztery jednostki ogólnouczelniane prowadzące działalność dydaktyczną: Studium Języków Obcych, Centrum Kształcenia Podyplomowego, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Biblioteka. Uczelnia współpracuje z Coventry University w zakresie realizacji kształcenia w języku angielskim. Rozwój kooperacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi poprzez opracowywanie szeregu analiz i ekspertyz z zakresu finansów, ekonomii i zarządzania stanowi istotny element, dla którego prowadzony jest na uczelni kierunek „Finanse i rachunkowość”.

Wydział WEiZ w 2017 roku w wyniku ewaluacji jednostek naukowych decyzją nr 564/KAT/2017 otrzymał kategorię naukową B. Z kolei w lipcu 2019 roku decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Uczelnia Łazarskiego otrzymała uprawnienie do prowadzenia studiów II stopnia na kierunku „Zarządzanie” o profilu praktycznym.

O ugruntowanej renomie Uczelni Łazarskiego na rynku szkolnictwa wyższego w Polsce świadczy stale rosnąca rekrutacja. W roku akademickim 2017/2018 przyjęliśmy na studia 700 osób, zaś w roku 2018/2019 liczba ta zwiększyła się do ponad 830 osób.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kierunek Finanse i rachunkowość, studia I stopnia o profilu ogólnoakademickim jest wygaszany – w roku akademickim 2019/2020 realizowany będzie tylko III rok tego profilu.

1.1 Koncepcja kształcenia

Misją Uczelni Łazarskiego jest stworzenie miejsca, które wyróżnia badawczy i praktyczny wymiar kształcenia, międzynarodowy charakter oraz etos pracy. Społeczność uczelni zachowuje najwyższe standardy etyczne, chlubi się otwartością i poszanowaniem wszystkich kultur i religii. Uczelnię wyróżnia podmiotowe podejście do studentów, którzy zdobywają tu wiedzę, uczą się krytycznego myślenia, odpowiedzialnego przywództwa i zaangażowania obywatelskiego.

Koncepcja kształcenia na kierunku „Finanse i rachunkowość” (studia I stopnia, profil ogólnoakademicki) wpisuje się w strategię Uczelni. Jednym z jej celów jest stworzenie silnego i rozpoznawalnego ośrodka naukowego oraz kształcenie absolwentów pożądanym na rynku pracy. Celem Uczelni jest zapewnienie wiedzy i wykształcenia, będących podstawą kreatywnego i krytycznego myślenia na tematy związane z funkcjonowaniem danych organizacji, gospodarki czy życia publicznego. Uczelnia kształci ludzi o rozległych horyzontach, świadomych swych przekonań, rozumiejących i respektujących światopogląd innych, otwartych i tolerancyjnych. Koncepcja kształcenia stanowi odzwierciedlenie działań Uczelni na rzecz kształcenia kompetentnych absolwentów z zakresu finansów i rachunkowości.

Z racji istoty kierunku „Finanse i rachunkowość” istotnym elementem koncepcji kształcenia – poza przekazywaniem studentom określonej wiedzy w ramach profilu ogólnoakademickiego – jest także praktyczny wymiar realizowanych zajęć dydaktycznych, stanowiący dla studentów tego kierunku ważny element kształcenia. Branża finansów w znacznie większej mierze potrzebuje pracowników o określonej wiedzy, wspartej umiejętnościami praktycznymi.

Studia I stopnia na kierunku „Finanse i rachunkowość” kierowane są do szerokiego grona osób, chcących z jednej strony nabyć wiedzę z zakresu finansów, rachunkowości, ekonomii i nauk komplementarnych, a z drugiej zdobyć konkretne umiejętności, także praktyczne, cenne z punktu widzenia oczekiwań rynku pracy. Studia te kierowane są także do osób chcących uczestniczyć w badaniach naukowych, ćwiczeniu umiejętności analitycznego i krytycznego myślenia w otaczającej je rzeczywistości.

Koncepcja programowa studiów I stopnia została przyjęta uchwałą Rady WEiZ. Przyjęta koncepcja kształcenia jest spójna z misją i strategią Uczelni i Wydziału. Struktura

programowa studiów I stopnia obejmuje obszary przypisane do dyscypliny ekonomia i finanse. Program zakłada realizację czterech specjalności do wyboru: 1) „Rynki finansowe”, gdzie studenci zdobywają wiedzę na temat produktów bankowych, ubezpieczeniowych oraz instrumentów rynku kapitałowego, a także uczą się jak w efektywny sposób wykorzystywać instrumenty finansowe w codziennej działalności przedsiębiorstw; 2) „Finanse przedsiębiorstw”, gdzie studenci pozyskują wiedzę, jak zarządzać finansami przedsiębiorstwa oraz oceniać projekty inwestycyjne, wykorzystując nowoczesne narzędzia wspierające podejmowanie decyzji finansowych; 3) „Rachunkowość i audyt”, gdzie studenci nabywają wiedzę na temat rachunkowości, umiejętności prowadzenia ksiąg rachunkowych czy przeprowadzania audytów w organizacjach.

Koncepcja kształcenia realizowana jest poprzez rozwój badań, stwarzanie optymalnych materialnych warunków nauczania, rozwijanie współpracy i wymiany krajowej i międzynarodowej, stałe doskonalenie kadry naukowo-dydaktycznej oraz systemu wsparcia studentów i pracowników, a także stałe podnoszenie jakości kształcenia. Uczelnia wspiera rozwój naukowy kadry oraz udział studentów w pracach naukowych. Koncepcja kształcenia uwzględnia potrzeby rynku pracy, których diagnozę przedstawiają interesariusze zewnętrzni w postaci m.in. Rady Ekspertkiej czy też absolwentów ocenianego kierunku studiów.

Prowadzona polityka jakości kształcenia, jej proces doskonalenia i rozwijania są zgodne ze strategią rozwoju WEiZ i wynikają z Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia. Przyjęte założenia dla polityki jakości to: podnoszenie skuteczności kontroli jakości na WEiZ, w szczególności poprzez zastosowanie analizy wyników monitoringu programów studiów i ich realizacji; przekazywanie informacji zwrotnej prowadzącym zajęcia na temat wyników analizy i ewentualnej konieczności zmiany, poprawy i doskonalenia procesu dydaktycznego i jego warsztatu; przeprowadzanie regularnych hospitacji wszystkich zajęć dydaktycznych; udoskonalanie programu studiów, technik prowadzenia zajęć i metod weryfikacji realizacji efektów uczenia się poprzez dokonywanie przeglądu programów, prowadzenie konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, działania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia czy monitorowanie losów absolwentów.

Oczekiwania wobec kandydatów na studia I stopnia reguluje Uchwała Senatu Uczelni (szerzej na ten temat w punkcie 3.1).

Koncepcja kształcenia na studiach I stopnia jest zgodna z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy. Jest ona nastawiona na łączenie wiedzy teoretycznej z praktyczną oraz kształtowanie kompetencji społecznych. W trakcie zajęć studenci uczą się analizy finansowej, analizy ekonomicznej, rynków finansowych i bankowości, audytu, sprawozdawczości finansowej czy zarządzania finansami przedsiębiorstw.

Fundamentem doskonalenia koncepcji kształcenia na studiach I stopnia jest aktywny udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie dostosowywania kształcenia do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Do tych pierwszych zaliczamy Komisję Jakości Kształcenia na WEiZ, w skład której wchodzi także przedstawiciel pracodawców. Swoje udział w kształtowaniu programu studiów mają także studenci przedstawiający opinie w ramach Studenckiego Zespołu Opiniującego przy kierunku „Finanse i rachunkowość”. Z kolei interesariusze zewnętrzni to np. Rada Ekspertka, składająca się z przedstawicieli biznesu czy absolwenci Uczelni oraz absolwenci ocenianego kierunku. Dzięki temu program studiów spełnia oczekiwania studentów i otoczenia społeczno-gospodarczego.

Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w opracowaniu i doskonaleniu programów studiów wpisuje się w politykę jakości kształcenia WEiZ. Jej proces doskonalenia i rozwijania są zgodne ze strategią rozwoju Wydziału i wynikają z Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia.

Cechą wyróżniającą kształcenie na studiach I stopnia na kierunku „Finanse i rachunkowość” jest z jednej strony kadra dydaktyczna, posiadająca nie tylko dorobek naukowy, ale także odpowiednie doświadczenie zawodowe, a z drugiej strony konstrukcja programu studiów obejmująca swoim zakresem nie tylko zajęcia dotyczące stricte finansów i rachunkowości, ale także i zarządzania, marketingu czy szeroko rozumianych kwestii społeczno-gospodarczych (np. przedmiot „Polityka społeczno-gospodarcza”), czy też prawnych (np. przedmiot „Prawo gospodarcze i nadzór korporacyjny”). Dzięki temu absolwenci ocenianego kierunku dysponują szeroką wiedzą i umiejętnościami funkcjonowania w organizacjach. To, co charakteryzuje kierunek „Finanse i rachunkowość” to umiejętne połączenie ogólnoakademickiego i praktycznego kształcenia. Współcześni przedsiębiorcy oczekują bowiem od swoich pracowników nie tylko wiedzy, ale także umiejętności posługiwania się nią w codziennej pracy, zwłaszcza w tak specyficznej dyscyplinie jak finanse.

Oferta kształcenia na kierunku „Finanse i rachunkowość” jest dostosowana do oczekiwań pracodawców i studentów. Prowadzący zajęcia dydaktyczne ze studentami posiadają nie tylko wiedzę teoretyczną osadzoną w badaniach naukowych, ale także doświadczenie praktyczne związane z pracą w podmiotach finansowych, jak np. mgr Dariusz Poniewierka, dr Krzysztof Kokot, dr Piotr Stolarczyk czy dr Dorota Ślęzyńska-Kluczek.

Przy tworzeniu koncepcji kształcenia i realizacji programów studiów przeprowadzono konsultacje z właściwymi wydziałami i pracownikami oraz dydaktykami z Coventry University¹ w Wielkiej Brytanii, z którym Uczelnia Łazarskiego współpracuje realizując kształcenie w ramach studiów walidowanych na kierunkach „Stosunki międzynarodowe” i „Ekonomia”, a która to w swojej ofercie dydaktycznej ma kierunek „Finanse and Accounting”. Motywem, który Uczelnia Łazarskiego zaczerpnęła z doświadczeń innych uczelni, przy kształceniu na ocenianym kierunku studiów, jest umiejętne łączenie wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi poprzez aktywizujące metody kształcenia wykorzystywane w procesie edukacji.

Ważnym elementem koncepcji kształcenia jest proces umiędzynarodowienia. Dlatego też Uczelnia Łazarskiego planuje od roku akademickiego 2019/2020 (rekrutacja w toku) uruchomić kształcenie w języku angielskim na studiach pierwszego stopnia.

1.2 Związek kształcenia z prowadzoną działalnością naukową

Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie odnoszącym się do efektów uczenia się przyjętych dla kierunku „Finanse i rachunkowość”. Wydział EiZ w 2017 roku w wyniku ewaluacji jednostek naukowych decyzją nr 564/KAT/2017 otrzymał kategorię naukową B. Realizowane są programy badawcze wynikające z działalności naukowej pracowników. WEiZ otrzymuje dotację na utrzymanie potencjału badawczego w wysokości 141 050 zł (decyzją z 2018 roku) oraz finansuje badania w ramach środków własnych 266 000 zł

---

¹ Prowadzą m.in. kierunek Business Management (BA).

(2018/2019). Obecnie pracownicy Wydziału na kierunku „Finanse i rachunkowość” realizują określone tematy badawcze z zakresu m. in. finansowania inwestycji (dr Jacek Sierak), polityki pieniężnej (dr Piotr Stolarczyk), usług finansowych (dr D. Ślążyńska-Kluczek), bankowości (mgr Dariusz Daniluk), przedsiębiorczości społecznej (dr E. Florczak).

Na Wydziale realizowany jest konsorcyjny projekt badawczy „Gospostrateg” (1 mln zł), w którym udział biorą: dr Anita Zarzycka, dr Łukasz Konopielko i dr Paweł Najechalski prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Ponadto, część wykładowców uczestniczy w zewnętrznych projektach badawczych, np. dr Jacek Sierak był kierownikiem badania zleconego przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju nt. „Oszacowanie środków niezbędnych do zapewnienia krajowego wkładu publicznego do projektów realizowanych w ramach średniookresowych ram finansowych 2014-2020”; dr T. Napiórkowski (NCN – „Relationships Between Producers and Retailers and the Creation of Comparative Advantage”, UMO-2013/11/B/HS4/02123); „Human Capital and Innovation as Determinants of Long-term Comparative Advantages in International Trade. Implications for Poland”, 3926/B/H03/2011/40) czy dr J. Sierak (Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju – „Analiza kosztów funkcjonowania infrastruktury realizowanej przez j.s.t. z finansowym udziałem środków funduszy europejskich”).

Przykładowe tematy badań:

- 1) Wykorzystanie niekonwencjonalnych instrumentów polityki pieniężnej przez Europejski Bank Centralny – dr Piotr Stolarczyk;
- 2) Determinanty synchronizacji cykli koniunkturalnych w Unii Europejskiej – dr Krzysztof Beck;
- 3) Przedsiębiorczość społeczna i gospodarka społeczna – dr Ewelina Florczak;
- 4) Efektywność wykorzystania funduszy unijnych – dr Łukasz Konopielko;
- 5) Możliwości finansowania rozwoju infrastruktury komunalnej w Polsce – gospodarka wodociągowo-ściekowa – dr Jacek Sierak.

Wykładowcy prowadzący zajęcia na kierunku „Finanse i rachunkowość” otrzymywali nagrody Rektora Uczelni za szczególne osiągnięcia naukowe (dr K. Beck, dr J. Sierak, dr M. Dahl), dydaktyczne (dr M. Dahl) i organizacyjne (dr M. Dahl, dr M. Gałązka-Sobotka).

Rezultaty prowadzonych w jednostce badań są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu studiów oraz w jego realizacji. Aktualizacja sylabusów o najnowsze osiągnięcia wiedzy i metody kształcenia przy wykorzystaniu rezultatów badań odbywa się w ramach działalności Katedr i ich współpracy z prowadzącymi zajęcia oraz w trakcie posiedzeń Rady Ekspertckiej i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, w ramach której dyskutuje się poszczególne wątki badań i ich użyteczność w procesie kształcenia oraz możliwość transpozycji na praktykę zawodową oraz we współpracy z instytucjami partnerskimi w zakresie ich zainteresowania i wspólnie uzgadnianych potrzeb. Studenci od pierwszego roku studiów poprzez koła naukowe oraz współpracę z kadrą WEiZ biorą udział w badaniach, co umożliwia im poznanie zasad pracy naukowej – projektowania, przygotowania i realizacji badań oraz procesu wnioskowania. Przykładem jest merytoryczny udział studentki ocenianego kierunku, Ireny Mąkowskiej, w projekcie badawczym finansowanym przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.

Kadra dydaktyczna włącza w proces naukowo-badawczy studentów. Przykładem mogą być prace opracowane przez studentów przy pomocy dr J. Sieraka, np.:

- 1) *Efektywność wykorzystania dotacji unijnych w ramach regionalnych programów operacyjnych w latach 2007-2017*, cz. 1, Oficyna Wydawnicza Uczelni Łazarskiego, Warszawa 2016.
- 2) *Efektywność wykorzystania dotacji unijnych w ramach regionalnych programów operacyjnych w latach 2007-2017*, cz. 2, Oficyna Wydawnicza Uczelni Łazarskiego, Warszawa 2016.

Proces dydaktyczny realizowany jest także w ramach działalności badawczej kół naukowych. Studenci są uczestnikami spotkań organizowanych przez Katedrę Finansów i Bankowości. Z kolei w ramach funkcjonującego na Wydziale EiZ Management Club, studenci omawiają i rozwiązują problemy badawcze podejmowane w pracach dyplomowych.

1.3 Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Absolwent kierunku „Finanse i rachunkowość” jest przygotowany do zarządzania działalnością przedsiębiorstwa, zwłaszcza w obszarze finansów i rachunkowości. Ponadto zna i rozumie mechanizmy funkcjonowania przedsiębiorstw, sektora finansów publicznych, rynków finansowych, banków i innych instytucji. Zna także poczucie zależności między finansami a realną sferą gospodarki i potrafi reagować na zmiany. Dysponuje określoną wiedzą na temat instrumentów finansowych oraz potrafi dokonać ich właściwej selekcji w działalności przedsiębiorstwa. Z zakresu umiejętności potrafi posługiwać się odpowiednim oprogramowaniem, przygotowywać sprawozdania i deklaracje finansowe. Jest przygotowany do krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz wyrażania własnych opinii i poglądów. Absolwent studiów I stopnia posługuje się językiem obcym na poziomie B2 i potrafi używać go w środowisku pracy, także w międzynarodowym wymiarze. Jest także przygotowany do realizacji koncepcji kształcenia przez całe życie.

1.4 Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się

Do kluczowych kierunkowych efektów uczenia się z zakresu wiedzy zalicza się m.in.: zna mechanizmy funkcjonowania przedsiębiorstw, sektora finansów publicznych, rynków finansowych, banków oraz zakładów ubezpieczeń oraz wybranych instytucji społecznych i relacji między nimi; rozumie rolę osoby w tworzeniu tych struktur oraz zasad ich funkcjonowania (K_W02); ma wiedzę z zakresu analizy finansowej w odniesieniu do przedsiębiorstw oraz instytucji finansowych (K_W05); zna źródła finansowania działalności gospodarczej i projektów inwestycyjnych oraz zna kryteria wyboru odpowiedniego rozwiązania (K_W12). Z zakresu umiejętności m.in. potrafi przeprowadzić analizę ekonomiczno-finansową podmiotu gospodarczego (z uwzględnieniem otoczenia gospodarczo-prawnego, w jakim dany podmiot funkcjonuje) oraz merytorycznie uzasadnić sformułowaną ocenę (K_U05); potrafi przeprowadzić prezentację wyników własnych analiz i ocen wraz z argumentacją zarówno w formie pisanej jak i ustnej (K_U09). Z zakresu kompetencji społecznych potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, docenia znaczenie samodzielności w pracy zawodowej (K_K04).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1 Dobór treści i metod kształcenia, w tym kształcenia na odległość, dostosowanie procesu uczenia się do potrzeb studentów

Treści kształcenia dla studiów I stopnia na kierunku „Finanse i rachunkowość” o profilu ogólnoakademickim określa uchwała Rady WEiZ Uczelni Łazarskiego. Nad właściwą realizacją efektów uczenia się nadzór sprawuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia na WEiZ, która dokonuje przeglądu sylabusów przedmiotów i grup zajęć, organizuje spotkania Katedr i wykładowców w celu zapewniania właściwej jakości kształcenia, ewaluacji procesu dydaktycznego, zapobiegania powielaniu treści kształcenia i wyjaśnianiu wątpliwości oraz naprawie zdefiniowanych nieprawidłowości. Program studiów realizowany jest w zgodzie z prowadzonymi w jednostce badaniami naukowymi, doświadczeniem zawodowym wykładowców, a także oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego. Podczas wykładów prezentuje się najnowszą wiedzę z zakresu objętego kształceniem. Kadra prowadzi badania, bierze udział w konferencjach, sympozjach i innych formach upowszechniania, weryfikowania i pozyskiwania wiedzy na temat najnowszych odkryć i trendów badawczych, co umożliwia jej stały rozwój i wzbogacanie treści przedmiotowych (np. mgr Karol Strzała prowadził badania nt. „European Union challenge of money laundering and terrorist financing in the era of technology development”. Rezultaty przeprowadzonych badań naukowych zaprezentowane zostaną podczas kongresu integracji europejskiej w Madrycie w listopadzie 2019 roku, a następnie zostaną opublikowane w monografii zbiorowej. Prowadzone badanie jest efektem nawiązanej współpracy naukowej oraz utworzonej grupy badawczej pomiędzy Uczelnią Łazarskiego a CEDEU Centro Universitario w Madrycie).

Treści kształcenia są spójne z prowadzoną na kierunku studiów działalnością naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse. Ich rozwinięcie znajduje się w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Dobór treści kształcenia następuje poprzez połączenie potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego z badaniami naukowymi prowadzonymi przez wykładowców i w oparciu o współpracę i uzgodnienia z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, na posiedzeniach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i Radach Wydziału.

Kluczowe treści kształcenia powiązane z efektami uczenia się oraz badaniami naukowymi to: finanse publiczne (przedmiot „Finanse publiczne” – dr J. Sierak), analiza ekonomiczna (dr T. Napiórkowski), finanse przedsiębiorstw (przedmiot „Finanse przedsiębiorstw” – dr hab. M. Puławski) czy rynki kapitałowe (przedmiot „Rynki kapitałowe” dr hab. S. Bukowski).

W kontekście języków obcych studenci studiów stacjonarnych I stopnia realizują łącznie 510 godzin, w tym: język obcy I – 360 godzin zajęć (przez 6 semestrów), język obcy II – 150 godzin (drugi język do wyboru, semestr I i II), a studenci studiów niestacjonarnych I stopnia odpowiednio – 340 godzin, w tym: język obcy I – 240 godzin zajęć (przez 6 semestrów), język obcy II – 100 godzin (drugi język do wyboru, semestr I i II). Treści kształcenia odpowiadają efektom uczenia się opisanych w programie studiów, np. efekt K_U10.

Dobór treści kształcenia pozwala na dalszy indywidualny i samodzielny rozwój studentów/absolwentów, w tym ciągle aktualizowanie już zdobytej wiedzy, udział w spotkaniach z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, udział w szkoleniach i warsztatach realizowanych przez współpracujących z Uczelnią przedstawicieli biznesu, a także udział w konferencjach, partycypację w wymianie międzynarodowej oraz odbywanie praktyk czy staży.

Zajęcia – ze względu na ogólnoakademicki profil kształcenia – są realizowane w następujących formach: wykład, konwersatorium, ćwiczenia, konwersatorium komputerowe, a w przypadku studiów niestacjonarnych także przy użyciu technik i narzędzi kształcenia na odległość (warsztaty internetowe). Wykłady służą m.in. przedstawieniu wybranych zagadnień, ważnych z punktu widzenia potrzeb dydaktycznych. Z kolei konwersatoria, ćwiczenia czy konwersatoria komputerowe stanowią formę interaktywnych zajęć sprawdzających i pogłębiających zakres przyswojonego materiału oraz służących rozwojowi umiejętności i kompetencji społecznych.

Wśród stosowanych metod dydaktycznych wykorzystuje się wykonywanie samodzielnie lub w grupach prac badawczych i projektowych na podstawie wybranego case study; przygotowanie i wykorzystanie prezentacji; prowadzenie problemowych i ukierunkowanych dyskusji dotyczących konkretnych zagadnień, prac projektowych, rozwiązywania zadanych problemów. Szczególny nacisk kładzie się na badawcze umiejętności studentów, stąd też w trakcie zajęć studenci przygotowują się do prowadzenia działalności naukowej poprzez formułowanie prostych problemów, tez i hipotez badawczych np. na przedmiocie „Podstawy finansów” czy „Polityka społeczno-gospodarcza”. Ważne miejsce w procesie przygotowania studentów do prowadzenia badań naukowych stanowi zawarty w planie studiów przedmiot „Metodyka studiów i badań” (60 h stacjonarne, 40 h niestacjonarne).

W procesie kształcenia wykorzystywane są zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne. Studenci korzystają z sal komputerowych wyposażonych w odpowiednie oprogramowanie, służące realizacji określonych efektów uczenia się, związanych z analizą danych statystycznych (np. „Stosowanie baz danych”, „Ekonometria managerska”, „Wnioskowanie statystyczne”), obróbki danych (np. „Narzędzia informatyczne”) czy w końcu pracą rachunkową i księgową z programem RAKSSQ (przedmiot „Księgowość komputerowa”).

Używane w procesie dydaktycznym metody kształcenia motywują do aktywnej partycypacji w procesie uczenia i nauczania w celu osiągnięcia efektów uczenia się, w tym także nabycia umiejętności prowadzenia badań naukowych.

W trybie niestacjonarnym wykorzystywane są metody i techniki kształcenia na odległość. Zajęcia te realizowane są jako uzupełniające oraz wspomagające tradycyjny proces kształcenia (blended learning) i prowadzone są w ramach platformy Lazarski Distance Learning (LDL). Zajęcia odbywają się z udziałem nauczycieli akademickich przygotowanych do prowadzenia takich zajęć i są na bieżąco kontrolowane. Dla studentów prowadzone są specjalne szkolenia w zakresie korzystania z platformy LDL. Z każdego przedmiotu odbywają się także zajęcia wprowadzające, w trakcie których omawiane są formy wspomagania zajęć metodami i technikami kształcenia na odległość oraz wyjaśniane są zasady kształcenia i weryfikacji postępów w nauce. Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem

metod i technik kształcenia na odległość zawierają następujące elementy: informacyjne (najważniejsze informacje dotyczące przedmiotu, jego realizacji i zasad zaliczenia, opisane w formie sylabusu); edukacyjne (materiały wykładowe, materiały do ćwiczeń, gry symulacyjne, nagrania wideo, przykładowe zadania z rozwiązaniami, linki do dodatkowych zasobów elektronicznych i inne); weryfikacji wiedzy (quizy, testy, zestawy zadań do samodzielnego rozwiązania, wykorzystujące także mechanizmy losowości); komunikacyjne (narzędzia komunikacji asynchroniczne i synchroniczne, nauczyciel-student/studenci oraz student-nauczyciel) zapewniające weryfikację wiedzy, umiejętności oraz bieżącą kontrolę postępów w nauce, tj. elektroniczne sprawozdania z ocenami częściowymi, narzędzia komunikacji i dyskusji, takie jak moderowane przez wykładowcę fora problemowe/dyskusyjne realizowane z każdego przedmiotu z udziałem nauczycieli akademickich oraz webinaria i wideokonferencje. Zadaniem forum problemowego i webinarium jest utrwalenie materiału pod nadzorem wykładowcy oraz rozwijanie umiejętności uporządkowanych dyskusji i współpracy w wirtualnej przestrzeni. W przedmiotach prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość studenci mają kontakt z wykładowcami zarówno w trakcie zajęć, jak i podczas konsultacji. Wszystkie zaliczenia i egzaminy odbywają się w siedzibie Uczelni.

Uczelnia zapewnia możliwość dostosowania procesu kształcenia do potrzeb osób niepełnosprawnych. Osobami tymi opiekuje się Uczelniany Pełnomocnik ds. osób niepełnosprawnych, do którego zadań należy: wsparcie procesu dydaktycznego i nierehabilitacyjnego systemowego zabezpieczenia uczelni w sprzęt specjalistyczny; zapewnienie opieki asystenta osoby niepełnosprawnej; monitoring potrzeb; współpraca z środowiskami i instytucjami reprezentującymi i działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie realizującym potrzeby studentów; współpraca z Działem Praktyk i Karier w zakresie pozyskiwania praktyk studenckich i działań prozatrudnieniowych w instytucjach i miejscach pracy nagrodzonych mianem LODOŁAMACZA; budowanie wizerunku na portalach i w serwisach społecznościowych dla osób niepełnosprawnych, tworzenie na stronie internetowej zbioru przepisów, adresów i informacji potrzebnych osobom niepełnosprawnym do dobrego funkcjonowania oraz informacji o usprawnieniach, jakie Uczelnia oferuje obecnym i przyszłym studentom; zgodne z przepisami wydatkowanie środków publicznych dla studentów niepełnosprawnych; monitoring programów i projektów realizowanych na rzecz studentów niepełnosprawnych; doradztwo w zakresie nowoczesnych rozwiązań technologicznych wspierających procesy edukacyjne; inicjowanie działań zmierzających do usuwania barier w procesie nauczania; opiniowanie wniosków dotyczących wsparcia procesu dydaktycznego, zalecanych metod i środków wsparcia. Studenci niepełnosprawni mogą otrzymać specjalne stypendia dla osób niepełnosprawnych oraz nabywać wiedzę w ramach indywidualnego toku studiów.

Budynek jest w całości przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, m.in. specjalnie wydzielone miejsca parkingowe, automatycznie otwierane drzwi, dzwonki przy drzwiach do biur zajmujących się obsługą studentów. Biblioteka zapewnia osobom niepełnosprawnym m.in. komputery z dużymi klawiaturami Zoom-Text, trackballami zamiast myszy, możliwością powiększania liter oraz manipulowania kolorem na ekranie ponad zwykłe możliwości systemu Windows oraz z regulowanym elektrycznie poziomem blatu

stolika, na którym ustawiony jest ekran. Biblioteka wraz z czytelnią zostały tak zaprojektowane, by osoby z niepełnosprawnościami mogły się po nich swobodnie poruszać.

Studenci mogą studiować według indywidualnego planu studiów, który obejmować może przedmioty innych kierunków lub specjalności. Indywidualny plan studiów musi umożliwiać realizację efektów kształcenia przewidzianych na podstawowym kierunku studiów realizowanym przez studenta. Student może wystąpić do Dziekana o zezwolenie na odbywanie dalszych studiów według indywidualnego planu studiów, jeżeli jego łączna średnia ocen wynosi co najmniej 4.3. Opiekunem naukowym może zostać pracownik naukowy posiadający stopień naukowy co najmniej doktora. W sytuacjach szczególnych na wniosek studenta Dziekan może określić indywidualny tryb zaliczenia semestru lub całego toku studiów i wyrazić zgodę na indywidualną organizację studiów. Do tego typu sytuacji zalicza się między innymi: długotrwałą chorobę, dysfunkcję utrudniającą studiowanie, uprawianie sportu na poziomie co najmniej mistrzostw Polski, wyjazdy i delegacje związane z wykonywaniem obowiązków zawodowych, nagłe i szczególne zdarzenia losowe (w tym cięża i wychowywanie dzieci). Indywidualna organizacja studiów nie prowadzi do skrócenia czasu trwania studiów.

2.2 Harmonogram realizacji studiów

Program studiów na kierunku „Finanse i rachunkowość” skonstruowany został z uwzględnieniem potrzeb interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz kontynuacji procesu kształcenia i rozwoju zawodowego w ścisłym powiązaniu z misją i strategią Uczelni. Konstrukcja programu bazuje na merytorycznym przyporządkowaniu poszczególnych przedmiotów w oparciu o takie kryteria, jak: efekty uczenia się, treści programowe, specyfikę badań oraz możliwości zdobycia umiejętności praktycznych i przygotowania do procesu dyplomowania. Program uwzględnia przedmioty prowadzone w językach obcych oraz praktyki zawodowe.

Program podlega okresowym przeglądom i korektom mającym na celu optymalizację realizacji procesu kształcenia i efektów uczenia się, w odniesieniu do zaleceń interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz otoczenia społeczno-gospodarczego. Zadaniem tych działań jest także umożliwienie zdobycia jak najbardziej aktualnej wiedzy uwzględniającej zmiany zachodzące w otoczeniu badawczym i praktycznym.

Rozkłady wszystkich zajęć z obsadą i formą ich zaliczeń, a także materiały dydaktyczne dla studentów podawane są do wiadomości przez „Wirtualną Uczelnię”.

Treści kształcenia ujęte w programie studiów przewidują grupy zajęć wpisujące się w ogólną koncepcję i misję Uczelni. Zajęcia odnoszą się do kierunkowych treści programowych realizowanych przez wykładowców zgodnie z obszarem finansów i rachunkowości oraz prowadzonymi w tym obszarze badaniami naukowymi i doświadczeniem zawodowym kadry dydaktycznej. Przedmioty do nich zaliczane są rozłożone w planie studiów stosownie do stopnia zaawansowania wiedzy i umiejętności na poszczególnych latach studiów. W celu zapewnienia szerokiej możliwości indywidualnego kształtowania treści programowych program studiów obejmuje zajęcia do wyboru (40% ogólnej liczby punktów ECTS). Przedmiotem przygotowującym studentów do zamknięcia cyklu kształcenia jest seminarium.

Studia I stopnia realizowane są w cyklu 3-letnim, przy czym łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych wynosi 1825, a na studiach niestacjonarnych – 1260.

Liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów wynosi 185 (5 ECTS stanowią praktyki zawodowe), przy czym w każdym roku studiów student obowiązany jest uzyskać 60 punktów ECTS (dodatkowo w jednym semestrze 5 ECTS w ramach praktyk zawodowych), co zapewnia równomierny podział nakładu pracy studenta.

Organizacja zajęć uzależniona jest od trybu studiów. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku. Studia niestacjonarne odbywają się w cyklach zazwyczaj co dwa tygodnie w soboty i niedziele.

Wszystkie zajęcia objęte programem studiów wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich, innych osób (opiekunów praktyk) i studentów. Zajęcia związane z prowadzonymi badaniami naukowymi, służące zdobywaniu przez studenta wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych, obejmują 675 godzin i 96 ECTS na studiach stacjonarnych oraz 390 godzin i 96 ECTS na studiach niestacjonarnych.

Ważnym elementem treści programowych jest aspekt praktycznego przygotowania studentów, zapewniony dzięki praktykom zawodowym. Praktyka studencka stanowi część programu studiów. Jej celem jest poszerzanie wiedzy zdobytej podczas studiów i jej praktyczne wykorzystanie. Obowiązek odbycia praktyki zawodowej w wymiarze 160 godzin mają studenci obu trybów studiów.

Realizacja programów odzwierciedlona w planach studiów następuje z uwzględnieniem potrzeby równomiernego rozłożenia zajęć w poszczególnych semestrach, gwarantującego studentom optymalne warunki zdobywania wiedzy i kształtowania umiejętności praktycznych. Wykładowcy mają obowiązek odbywania cotygodniowych konsultacji ze studentami, w godzinach podanych na stronie internetowej.

Poza standardowym procesem kształcenia, obejmującym bezpośredni kontakt z nauczycielami akademickimi, zgodnie z Regulaminem studiów, studia mogą odbywać się w ramach indywidualnego planu studiów, o którym szerzej pisano w punkcie 2.1.

Właściwe metody kształcenia i weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się są indywidualnie dobierane dla każdego przedmiotu. Należy też zwrócić uwagę na zróżnicowane formy prowadzonych zajęć. Ze względu na ogólnoakademicki profil kształcenia w strukturze programowej dużą rolę odgrywają wykłady, konwersatoria i ćwiczenia. Poza tym stosowane są konwersatoria komputerowe i na studiach niestacjonarnych warsztaty internetowe. Metody kształcenia motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Stosowane metody kształcenia przewidują wykorzystanie aktywizujących form pracy ze studentami na zajęciach, a także obligujących do samodzielnego rozwiązywania problemów zarządczych. Do aktywizujących metod wykorzystywanych na zajęciach należy zaliczyć: metodę ćwiczeniową, dyskusję problemową, referaty czy studia przypadku.

2.3 Dobór form zajęć oraz proporcje liczby godzin przypisanych poszczególnym formom

Studia I stopnia, stacjonarne

Plan studiów uwzględnia zajęcia związane z badaniami naukowymi – 96 punktów ECTS, co stanowi 52 % łącznej liczby punktów.

Kształcenie trwa 3 lata (6 semestrów) i pozwala na realizację określonych treści programowych i osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Studia realizowane są w trybie

stacjonarnym w wymiarze 1825 godzin, w tym 160 godzin praktyk. Ponadto, program studiów zapewnia realizację lektoratów z języka obcego w wymiarze 510 godzin dydaktycznych. W cyklu kształcenia student uzyskuje 185 punktów ECTS (w tym 5 punktów ECTS za praktyki). Przedmiotom do wyboru przypisano 74 punkty ECTS, co stanowi 40 % ogólnej liczby punktów ECTS i odpowiada 420 godzinom zajęć.

W planie studiów zwrócono szczególną uwagę na organizację i formę prowadzonych zajęć dydaktycznych. Dobór formy zajęć umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. W planie studiów z łącznej liczby 1825 godzin, wykłady stanowią 512,5 godziny (28%), konwersatoria stanowią 345 godzin (19%), ćwiczenia stanowią 717,5 godziny (39%), konwersatoria komputerowe stanowią 90 godzin (5%) Pozostałe godziny to praktyki 160 godzin (9%).

Grupy konwersatoryjne liczą między 9 a 30 osób, grupy ćwiczeniowe liczą między 10 a 34 osoby, konwersatoria komputerowe liczą do 20 osób.

Studia I stopnia, niestacjonarne:

Plan studiów uwzględnia zajęcia związane z badaniami naukowymi – 96 punktów ECTS, co stanowi 52% łącznej liczby punktów.

Kształcenie trwa 3 lata (6 semestrów) i pozwala na realizację określonych treści programowych i osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Studia realizowane są w trybie niestacjonarnym w wymiarze 1260 godzin, w tym 160 godzin praktyk. Ponadto, program studiów zapewnia realizację lektoratów z języka obcego w wymiarze 340 godzin dydaktycznych. W cyklu kształcenia student uzyskuje 185 punktów ECTS (w tym 5 punktów ECTS za praktyki). Przedmiotom do wyboru przypisano 74 punkty ECTS, co stanowi 40% ogólnej liczby punktów ECTS i odpowiada 300 godzinom zajęć.

W planie studiów zwrócono szczególną uwagę na organizację i formę prowadzonych zajęć dydaktycznych. Dobór formy zajęć umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. W planie studiów z łącznej liczby 1260 godzin, wykłady stanowią 272,5 godziny (22%), konwersatoria stanowią 200 godzin (16%), ćwiczenia stanowią 327,5 godziny (26%), warsztaty internetowe stanowią 230 godzin (18%), konwersatoria komputerowe stanowią 70 godzin (5%). Pozostałe godziny to praktyki 160 godzin (13%).

Grupy konwersatoryjne liczą między 10 a 46 osób, grupy ćwiczeniowe między 8 a 38 osób, grupy konwersatoriów komputerowych do 20 osób.

2.4 Program i organizacja praktyk

Częścią procesu kształcenia na kierunku „Finanse i rachunkowość” o profilu ogólnoakademickim są praktyki, które służą rozwojowi umiejętności praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy oraz kompetencji zawodowych niezbędnych do pracy zawodowej. Regulamin praktyk na WEiZ szczegółowo określa wymiar, zasady organizacji, realizacji i uzyskiwania zaliczeń z praktyk. Studenci studiów I stopnia trybu stacjonarnego realizują praktyki w łącznym wymiarze 160 godzin, podobnie jak studenci studiów I stopnia trybu niestacjonarnego. Praktykom przypisano 5 punktów ECTS.

Treści programowe praktyk, efekty uczenia się i metody weryfikacji opisano w sylabusie praktyk. W sylabusie praktyk określono metody weryfikacji i oceny osiągania przez studentów efektów uczenia się oraz sposób dokumentowania przebiegu praktyk i

wykonywanych zadań (Dziennik Praktyk), dokumentowania i oceniania przez opiekuna praktyk. Dziekan dokonuje zaliczenia praktyki po zrealizowaniu przez studenta wszystkich efektów uczenia się przewidzianych w programie praktyk oraz przygotowaniu eseju.

Organizacja praktyk na kierunku „Finanse i rachunkowość” odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady w postaci Regulaminu praktyk. Wskazano w nim m.in. osoby odpowiedzialne za organizację i nadzór nad praktykami; kryteria, jakie muszą spełnić organizacje przyjmujące studentów na praktyki zawodowe, odnoszące się do założonych efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych. Uczelnia zapewnia miejsce odbywania praktyk, w których możliwe jest osiągnięcie przez studenta efektów uczenia się, jednakże student może odbywać praktyki w wybranej placówce na terenie kraju, o ile ta zapewni studentowi realizację efektów uczenia się. Zatwierdzenie miejsca odbywania praktyk wybranego przez studenta odbywa się po przeprowadzeniu analizy profilu działalności organizacji z ramowych programem studiów, celem weryfikacji czy student będzie miał możliwość osiągnięcia efektów uczenia się. W takim przypadku student musi uzyskać zgodę Dziekana i placówki przyjmującej, wówczas zawierana jest umowa o organizację studenckiej praktyki między Uczelnią a organizatorem praktyki. Organizator zobowiązuje się do stworzenia warunków koniecznych do zrealizowania praktyki zgodnie z jej programem zawartym w sylabusie praktyk i Dzienniku Praktyk, w których zawarte są efekty uczenia się.

Określono wymogi dotyczące kompetencji i doświadczenia opiekunów praktyk oraz ich zadania związane z wdrożeniem studentów do praktyki, ale także zlecenia, wyjaśnienia i realizowania z nimi określonych zadań wynikających z przebiegu praktyki służących osiągnięciu efektów uczenia się. Komunikacją między Uczelnią a opiekunami praktyk zajmuje się Dział Praktyk i Karier, dysponujący adekwatną ofertą praktykodawców dla studentów ocenianego kierunku studiów.

Miejsca odbywania praktyk zawodowych przez studentów pozwalają osiągnąć zakładane efekty uczenia się i prawidłową realizację praktyk oraz podlegają ewaluacji przez studentów i przedstawicieli uczelni. Realizacja hospitacji praktyk odbywa się poprzez fizyczną obecność pracownika Uczelni w miejscu praktyk i/lub poprzez rozmowę telefoniczną. Realizacja praktyk zawodowych na kierunku „Finanse i rachunkowość” poddawana jest systematycznej ewaluacji przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, której wyniki służą doskonaleniu programu praktyk i jego realizacji, np. rozwiązywaniu lub nieprzedłużaniu umów o realizację praktyk zawodowych z nierzetelnymi praktykodawcami.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1 Zasady rekrutacji kandydatów, uznawanie efektów uczenia się, potwierdzanie efektów uczenia się, dyplomowanie

Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na studia I stopnia na kierunku „Finanse i rachunkowość” określa Uchwała Senatu Uczelni Łazarskiego. Kandydat na studia I stopnia musi posiadać świadectwo dojrzałości lub dokument równoważny. Dla kandydatów ubiegających się o

podjęcie studiów w języku angielskim wymagane jest potwierdzenie znajomości języka angielskiego na poziomie zalecanym B2. Dla kandydatów nieposiadających polskiego obywatelstwa, ubiegających się o podjęcie studiów w języku polskim wymagane jest potwierdzenie znajomości języka polskiego na poziomie zalecanym B2. W przypadku, gdy znajomość języka nie jest potwierdzona świadectwem dojrzałości lub dyplomem ukończenia studiów, to konieczne jest dostarczenie do Uczelni certyfikatu potwierdzającego znajomość języka polskiego/angielskiego.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, określone zostały w Uchwale Rady WEiZ w sprawie przenoszenia i uznawania zajęć zaliczonych przez studenta w jednostce organizacyjnej uczelni macierzystej lub w innej uczelni, w tym zagranicznej.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów określa Uchwała Senatu w sprawie sposobu powoływania i trybu działania komisji weryfikujących efekty uczenia się. Potwierdzenie efektów uczenia się realizowane jest przez specjalnie do tego powołaną Komisję, składającą się z osób o odpowiednim poziomie wiedzy i kompetencji. Dzięki temu zapewnione zostają warunki dotyczące właściwej identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza formalnym systemem studiów oraz zachowana jest możliwość ich adekwatności do efektów przypisanych w programie studiów.

Zasady, warunki i tryb dyplomowania na studiach I stopnia wraz z określonymi standardami prac dyplomowych określa Uchwała Rady WEiZ. Elementem ukończenia studiów jest złożenie pracy licencjackiej, zgodnie z przyjętymi standardami, a następnie zdanie egzaminu dyplomowego. Jakość prac dyplomowych stanowi element ciągłej ewaluacji, stąd też w procedurach recenzowania udział biorą także recenzenci zewnętrzni.

3.2 Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów

Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów są szczegółowo przedstawione w ramach Zasad i procedur doskonalenia jakości procesu dydaktycznego, wpisujących się w wewnętrzny system jakości kształcenia w obszarach: system oceniania studentów oraz gromadzenia, analizowania i wykorzystania informacji na temat kształcenia. Wyciągane wnioski, definiowane problemy i przyjęte działania naprawcze są wdrażane zgodnie z przepisami prawa i w porozumieniu z Wydziałową Komisją ds. Jakości Kształcenia, Radą Ekspertów i Studenckimi Zespołami Opiniującymi. Dotychczas zdiagnozowano m.in. problem związany z jakością niektórych prac dyplomowych, w wyniku których podjęto działania naprawcze, jak przeprowadzenie zewnętrznego audytu prac dyplomowych (dr hab. D. Mliczewska), włączenie do procesu dyplomowania recenzentów zewnętrznych, opracowano standardy prac dyplomowych oraz poszerzono pulę promotorów o osoby zewnętrzne.

3.3 Zasady sprawdzania, oceniania i dokumentowania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów absolwentów

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągniętych efektów uczenia się zawarte są w Regulaminie studiów i Wewnętrznym Systemie Jakości Kształcenia. Celem działań podejmowanych w tym zakresie jest zapewnienie jasnych kryteriów zaliczania przedmiotów i rzetelnego procesu oceniania. Działania w zakresie oceniania studentów obejmują analizę danych dotyczących liczby studentów powtarzających przedmiot niezaliczony w danej sesji. Analizę sporządza po zakończeniu roku akademickiego Dziekanat i przekazuje Dziekanowi. Zgodnie z Regulaminem studiów obowiązuje następująca skala ocen: celujący 5,5; bardzo dobry 5,0; dobry plus 4,5; dobry 4,0; dostateczny plus 3,5; dostateczny 3; niedostateczny 2,0. Uznanie wyjątkowej znajomości przedmiotu przez studenta jest wystawienie oceny „celujący”. Niedostateczny jest oceną negatywną, pozostałe oceny wymienione powyżej są ocenami pozytywnymi. Okresem rozliczeniowym studiów jest semestr. W przypadku uzyskania oceny negatywnej student ma prawo do jednego terminu poprawkowego. Na uzasadniony pisemny wniosek studenta, który otrzymał końcową ocenę niedostateczną z egzaminu i kwestionuje obiektywizm oceny lub formę egzaminu, Dziekan może wyznaczyć egzamin komisyjny. Dziekan może z własnej inicjatywy zarządzić egzamin komisyjny w przypadku egzaminu lub zaliczenia na ocenę. Warunkiem zaliczenia semestru jest: uzyskanie efektów uczenia się w zakresie treści programowych objętych planem studiów potwierdzonych uzyskaniem zaliczeń z oceną oraz pozytywnych ocen ze wszystkich egzaminów objętych programem danego semestru, wraz z przypisanymi punktami ECTS; uzyskanie zaliczeń bez oceny; odbycie praktyk. Datą ukończenia studiów na kierunku „Finanse i rachunkowość” jest data złożenia ostatniego wymaganego planem studiów egzaminu/zaliczenia i złożenie egzaminu dyplomowego.

Efekty uczenia się w obszarze wiedzy są sprawdzane za pomocą egzaminów pisemnych lub/i ustnych. Z uwagi na specyfikę kierunku i profil ogólnoakademicki duże znaczenie przywiązywane jest do sprawdzenia osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych są sprawdzane poprzez udział studenta w zajęciach oraz poprzez metody wskazane w sylabusach przedmiotów. W zakresie umiejętności są sprawdzane m.in. za pomocą wykonania projektu zaliczeniowego, prac na ćwiczeniach/konwersatoriach, oceny prac wykonywanych w grupach, ale także i za pomocą egzaminu czy kolokwium. Na wybranych przedmiotach wymagających sprawdzenia umiejętności praktycznych sprawdza się je poprzez, np. prace projektowe.

Analiza wyników nauczania omawiana jest podczas spotkań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rady Ekspertckiej, spotkań z Kierownikami Katedr i wykładowcami oraz prezentowana jest na posiedzeniu Rady Wydziału. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia opracowuje wnioski z analizy i plan naprawczy.

Wyniki monitoringu losu absolwentów stanowią ważny element oceny osiągnięcia efektów uczenia się, ich dostosowywania do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i oczekiwań przyszłych studentów. Uczelnia przeprowadza systematyczne badanie losów absolwentów, za które odpowiada Klub Absolwentów. Badanie ankietowe zostało zrealizowane metodą CAWI. Większość ankietowanych po ukończeniu studiów I stopnia kontynuowała dalszą naukę, łącząc ją z pracą zarobkową. Z uzyskanych opinii absolwentów

wynika, że ich obecna praca jest zgodna z kwalifikacjami uzyskanymi w trakcie studiów, co potwierdza przydatność efektów uczenia się w pracy zawodowej. Absolwenci w głównej mierze pracują w sektorze prywatnym w przedsiębiorstwach o szerokim spectrum aktywności czy też w oddziałach banków. Z analizy wynika, iż absolwenci pozytywnie oceniają stopień przygotowania specjalistycznego oraz kompetencji interpersonalnych nabytych w trakcie procesu kształcenia.

Wydział EiZ prowadzi regularne konsultacje z absolwentami kierunku „Finanse i rachunkowość” w kontekście realizacji programu. W swoich opiniach wskazywali m.in. na brak związany z niemożliwością studiowania na studiach II stopnia na tym kierunku. Biorąc pod uwagę m.in. głosy tych interesariuszy, Władze Uczelni zdecydowały o podjęciu prac na uzyskaniem tego uprawnienia już na studiach o profilu praktycznym.

3.4 Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i dyplomowych oraz sposoby dokumentowania osiągniętych efektów uczenia się

Na prace etapowe składają się m.in.: zaliczenia, egzaminy cząstkowe i końcowe (forma pisemna i ustna), prace zaliczeniowe, prace projektowe, studia przypadku. Tematyka prac etapowych jest ściśle związana z charakterystyką przedmiotu, jakiego dotyczą.

Na kierunku „Finanse i rachunkowość” przygotowywane są prace licencjackie, których tematyka jest zróżnicowana i mieści się w zakresie dyscypliny ekonomii i finansów. Obejmuje zagadnienia źródeł finansowania organizacji, zarządzania ryzykiem kredytowym, podatków, oceny sytuacji finansowej określonych podmiotów, rachunkowości czy inwestycji. W pracach licencjackich stosowana jest także odpowiednia metodologia, są one oparte o określoną literaturę przedmiotu i realizowane w głównej mierze na studiach przypadku. Przykładami takich prac jest np. praca Angeliki Kucyk nt. „Ocena sytuacji finansowej i prognoza budżetu gminy Pisz”, w której dokonano analizy sprawozdań finansowych, a poprzez badanie strumieni finansowych dokonano prognozy budżetu do 2025 roku. Z kolei w pracy Wojciecha Sokołowskiego nt. „Analiza finansów spółki Eurocash S.A. w latach 2011-2014” wykonano analizy zmian strukturalnych w aktywach, pasywach i wynikach, analizy wskaźnikowej, analizę rachunku zysków i strat, w tym: analizę zmian w wynikach finansowych i dynamice sprzedaży. Natomiast w pracy Anny Słoduchy nt. „Ocena sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego na przykładzie miasta Zamość” przeprowadzono analizy struktury dochodów z podziałem na dochody własne, dotacje i subwencje, wykazano znaczenie poszczególnych źródeł finansowania, a także przeprowadzono badanie struktury wydatków budżetowych z ich podziałem na bieżące i inwestycyjne, a także w poszczególnych grupach.

Dokumentowanie efektów uczenia się zależy od rodzaju przedmiotu/grup zajęć i efektu uczenia się (wiedza, umiejętności, kompetencje). Podczas tworzenia sylabusów bierze się pod uwagę właściwy dobór metod dydaktycznych i weryfikacji realizacji efektów uczenia się. Uzyskanie efektów dokumentuje się między innymi poprzez archiwizację prac etapowych i końcowych, a w przypadku kompetencji społecznych poprzez ocenę merytorycznego udziału studentów w zajęciach. Efekty uczenia się zdobywane w trakcie praktyk dokumentuje się w Dzienniku Praktyk.

Na kierunku „Finanse i rachunkowość” istnieje opisany system dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów, regulowany Zarządzeniem Dziekana

Wydziału EiZ. Procedura jest stosowana w celu zapewnienia monitoringu i ewaluacji efektów uczenia się realizowanych w ramach kierunku studiów.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1 Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich

Wydział Ekonomii i Zarządzania dysponuje stabilną kadram naukowo-dydaktyczną. Liczba prowadzących zajęcia na kierunku „Finanse i rachunkowość”, profil ogólnoakademicki wynosi odpowiednio: na studiach stacjonarnych – 17 osób (w tym: 1 dr hab., 7 dr i 9 mgr), a na studiach niestacjonarnych – 15 osób (w tym 6 dr i 9 mgr). Jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu studiów na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zatrudniona kadra spełnia wymagania zawarte w przepisach prawa.

4.2 Obsada zajęć dydaktycznych oraz łączenie działalności dydaktycznej z naukową

Przy powierzaniu przedmiotów nauczycielom akademickim brane są pod uwagę doświadczenie naukowe, kompetencje, specjalizacje oraz doświadczenie zawodowe. Stosunek ilości wykładowców do ilości studentów na dzień 25.09.2019 r. dla studiów stacjonarnych wynosi 1:2, a dla studiów niestacjonarnych 1:4,2. Ponadto, zajęcia obejmujące badania naukowe prowadzone są przy jednoczesnym włączaniu w proces badawczy studentów, np. poprzez koła naukowe. Przykładem łączenia zajęć i pracy badawczej jest np. przedmiot „Podstawy finansów”, „Finanse publiczne” czy „Analiza ekonomiczna”, gdzie studenci uczą formułować tezy, hipotezy i pytania badawcze przy wykorzystaniu odpowiedniego aparatu metodologicznego. Są to także przedmioty powiązane z badaniami naukowymi pracowników naukowych.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni i dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku „Finanse i rachunkowość” łączą je z prowadzoną działalnością naukową i dydaktyczną, angażując do tego studentów, czego efektem są m.in. wspólne publikacje naukowe. Przykładem są m.in.: praca zbiorowa pod redakcją dr J. Sieraka wraz ze studentami ocenianego kierunku.

Studenci współpracują z wykładowcami w ramach kół naukowych, Management Club i publikacji.

Kadra dydaktyczna popularyzuje także efekty swojej pracy zawodowej i naukowej. Przykładowo dr M. Gałązka-Sobotka i dr Ewelina Florczak były czynnymi członkiniami paneli tematycznych na Forum Ekonomicznym w Krynicy we wrześniu 2019 roku.

4.3 Polityka kadrowa, rozwój i doskonalenie kadry

Rekrutacja na stanowisko naukowo-dydaktyczne odbywa się w trybie jawnym, otwartym, pozakonkursowym w oparciu o aktualne i przyszłe potrzeby wydziału. Przy podejmowaniu decyzji o zatrudnieniu nowego pracownika naukowo-dydaktycznego następuje analiza dokumentów dostarczonych przez kandydata poświadczających wykształcenie, staż

pracy dydaktycznej, osiągnięcia naukowe w stosunku do potrzeb wynikających z procesu dydaktycznego, doświadczenie zdobyte poza uczelnią.

Nauczyciele akademicy podlegają corocznej ocenie przez Wydziałową Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Dla pracowników etatowych zatrudnionych na stanowiskach naukowo-dydaktycznych ocena łączna składa się z: oceny pracy dydaktycznej (40%); oceny pracy naukowej (40%) oraz oceny pracy organizacyjnej (20%), natomiast dla nauczycieli akademickich zatrudnionych na etacie na stanowiskach dydaktycznych ocena łączna składa się z oceny pracy dydaktycznej (60%) i oceny pracy organizacyjnej (40%). Nauczyciele akademicy niebędący etatowymi pracownikami uczelni podlegają ocenie wyłącznie w zakresie pracy dydaktycznej. Podstawą oceny pracy dydaktycznej są: ankiety przeprowadzane wśród studentów, co najmniej jeden raz w roku we wszystkich formach i grupach studenckich; hospitacje zajęć, sylabusy (ocena pod kątem jakości, zgodności z koncepcją kształcenia i aktualności prezentowanych treści, wykorzystywania dodatkowych narzędzi, wielokrotnego sprawdzania wiedzy, wykonywania prac pisemnych przez studentów). Podstawą oceny pracy naukowej są publikacje naukowe afiliowane na rzecz Uczelni. Podstawą oceny pracy organizacyjnej jest w szczególności: aktywizowanie studentów do pracy badawczej (koła naukowe, wspólne prowadzenie badań), organizowanie konferencji, seminariów, debat, praca w komisjach, ciałach doradczych, wspieranie praktyczności zajęć dydaktycznych, prowadzenie forum lub innych nowoczesnych form komunikacji ze studentami, organizowanie trwałej współpracy pomiędzy Uczelnią a instytucjami zewnętrznymi, prowadzenie indywidualnej opieki nad maksymalnie 10 studentami – tutoring, działania na rzecz umiędzynaradawiania Uczelni, działania na rzecz społeczności lokalnych. W wyniku przeprowadzonej ewaluacji, corocznie najlepsi nauczyciele akademicy otrzymują nagrody Rektora w kategoriach: za całokształt pracy, za pracę naukową (oddzielnie w grupach: samodzielnych pracowników, adiunktów i asystentów) za pracę dydaktyczną oraz za pracę organizacyjną. Uzyskanie oceny negatywnej w dwóch kolejnych latach może stanowić przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie stosunku pracy.

W roku akademickim 2018/2019 ankiety wśród studentów zostały przeprowadzone w semestrze zimowym i letnim, ponadto przeprowadzono hospitacje. Wyniki ankiet i hospitacji były omówione podczas spotkania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. W wyniku ewaluacji, rozmów ze studentami oraz w ramach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, zdecydowano o rozwiązaniu umowy o pracę z jedną osobą z końcem roku akademickiego. Oceną jakości kształcenia i prowadzenia zajęć dydaktycznych zajmuje się także Studencki Zespół Opiniujący przy kierunku „Finanse i rachunkowość”.

Uczelnia stara się być atrakcyjnym miejscem pracy dla wszystkich zatrudnionych poprzez tworzenie przyjaznej atmosfery oraz udzielanie wsparcia, m.in. poprzez wspomaganie kadry naukowo-dydaktycznej w uzyskiwaniu stopni i tytułów naukowych oraz finansowanie procedur awansowych (przewody habilitacyjne).

Uczelnia dba o stały rozwój pracowników naukowych i dydaktycznych, np. poprzez realizację projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju nt. *Wzrost kompetencji kadry dydaktycznej Uczelni Łazarzkiego* (POWR.03.04.00-00-D148/16-00), w ramach którego pracownicy naukowo-dydaktyczni przechodzili szereg szkoleń, np. „Ewaluacja zajęć pod kątem osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia”, „Wykorzystanie gry symulacyjnej do sprawdzenia nabytych umiejętności”, „Wykorzystanie programu

Statistica”, „Wykorzystanie narzędzia Turnetin w dydaktyce”, „Najlepsze praktyki nauczania, oceniania i udzielania informacji zwrotnej dla studentów” czy „Indywidualne szkolenie dydaktyczne”. Nabyte podczas szkoleń kompetencje wykładowcy wdrażają w prowadzone zajęcia. Z kadry naukowo-dydaktycznej i dydaktycznej WEiZ udział w tych szkoleniach wzięło 55 wykładowców.

Wykładowcy akademicy prowadzący zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przechodzą regularne szkolenia z zakresu nie tylko obsługi platformy, ale także i sposobów prowadzenia zajęć. Ponadto są poddawani takiej samej procedurze hospitacyjnej, jak ci prowadzący je w formie tradycyjnej.

W 2017 roku Wydział EiZ zorganizował dla wykładowców bezpłatne warsztaty z użytkowania programu „R”, dedykowanego dla osób pracujących przy statystycznej analizie danych, maszynowym przetwarzaniu danych czy wizualizacji danych. Ponadto w marcu 2019 roku zorganizowano szkolenie nt. możliwości i zasad publikowania w wysokopunktowanych naukowych czasopismach zagranicznych, przeprowadzone przez dr. Andreasa Kokkinisa z University of Warwick.

Ponadto. 10.05.2019r. Uczelnia zorganizowała piknik naukowy dla pracowników Uczelni, gdzie dyskutowano na temat prowadzenia badań i publikacji naukowych, dydaktyki, a także umiędzynarodowieniu i roli otoczenia społeczno-gospodarczego, czego efektem końcowym były konkretne rekomendacje przekazane wykładowcom.

Wykładowcy wchodzący w skład kadry kierunku „Finanse i rachunkowość” w ostatnich 5 latach uzyskiwali awanse zawodowe. Doktoraty uzyskały 2 osoby (dr M. Środoń, dr M. Dahl), a stopnie doktora habilitowanego uzyskała 1 osoba (dr hab. K. Łazarski).

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1 Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się przypisanych do kierunku „Finanse i rachunkowość” na I stopniu, a także prowadzenie badań naukowych. Do mocnych stron należy zaliczyć dostęp do nowoczesnej infrastruktury, bogatych zasobów bibliotecznych oraz udogodnienia dla studentów niepełnosprawnych.

Uczelnia jest właścicielem kampusu położonego w Warszawie przy ul. Świeradowskiej 43. Powierzchnia całkowita budynków wynosi 19 988,2 m², a kubatura 79 307,7 m³. Budynek Uczelni został zaprojektowany w sposób funkcjonalny, zapewniający studentom, pracownikom oraz osobom niepełnosprawnym ruchowo dostęp do wszystkich pomieszczeń – przystosowane są podjazdy, windy, toalety, specjalne miejsca w aulach i salach, wydzielone miejsca parkingowe, automatyczne drzwi. Studenci korzystają z Internetu bezprzewodowego o przepustowości 1 Gb/s. Oprócz sal dydaktycznych na Uczelni są dostępne: kafeeteria, barek, kaplica, oratory, punkt xero, bankomat, automat do sprzedaży biletów komunikacji miejskiej,

automaty z napojami, słodyczami i przekąskami oraz osobny pokój dla rodzica z małym dzieckiem.

Uczelnia zapewnia dostęp dla wszystkich studentów i pracowników do technologii informacyjno-komunikacyjnej. Istnieje ogólnodostępna strona internetowa Uczelni, każdy pracownik ma własną skrzynkę pocztową, dostępne są platformy studenta – Wirtualna Uczelnia, zasoby – w ramach których wykładowcy mogą udostępniać materiały studentom. W procesie kształcenia formy te są wykorzystywane do komunikacji student-dziekanat, student-wykładowca i prowadzenia bieżących spraw. Funkcjonuje także aplikacja „Lazarski APP” dedykowana do smartfonów, gdzie student może sprawdzić plan zajęć, ogłoszenia czy dyżur wykładowcy.

Wydział EiZ umożliwia studentom pracę własną na terenie kampusu. Dla studentów dostępne są zbiory biblioteczne wraz z zapleczem przeznaczonym na czytelną, pokoje pracy cichej. Ponadto studenci mają dostęp zarówno z domu, jak i z biblioteki do elektronicznych baz danych, np. EBSCOhost, CEIC czy Proquest Ebook Centra. Biblioteka Uczelniana oferuje także dostęp do największego w Polsce pełnotekstowego serwisu podręczników akademickich i książek naukowych Ibuk Libra oraz do serwisu Biblioteki Narodowej ACADEMICA. We wrześniu 2019 ACADEMICA zawierała ponad 3 mln publikacji, w tym podręczniki, monografie, czasopisma punktowane z wykazu MNiSW. Bazy danych są dostępne dla wszystkich użytkowników na terenie Uczelni. Dostęp zdalny za pomocą serwera HAN (Hidden Automatic Navigator) jest zagwarantowany wszystkim pracownikom oraz studentom Uczelni, posiadającym aktywną kartę biblioteczną.

Studenci mogą także wykorzystywać sale konferencyjne na 6 piętrze i miejsca na całym kampusie przeznaczone do nauki.

Studenci do pracy własnej mogą korzystać z zasobów Biblioteki Uczelni Łazarskiego otwartej siedem dni w tygodniu, wyposażonej w zestawy komputerowe z odpowiednim oprogramowaniem, jak chociażby MS Office czy Statistica. Na II i VI piętrze w sektorze F znajduje się pokój pracy własnej, w którym studenci mogą korzystać z możliwości podłączenia komputera do rzutnika multimedialnego, celem realizacji zadań grupowych.

Uczelnia zapewnia możliwość dostosowania procesu kształcenia do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o szczególnych potrzebach edukacyjnych, co opisano szerzej w pkt. 2.1.

5.2 Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne

Uczelnia posiada własną bibliotekę, która stanowi wsparcie naukowo-dydaktyczne dla kadry i studentów. Zasoby Biblioteki Uczelnianej odzwierciedlają zakres tematyczny kierunków studiów prowadzonych na Uczelni. W Bibliotece zgromadzono ponad 82 tys. woluminów książek oraz około 3,5 tysiąca roczników czasopism retrospektywnych. Z zakresu finansów i rachunkowości w zbiorach znajduje się prawie 4700 tytułów (14700 woluminów). Systematycznie prenumerowanych jest ok. 50 tytułów czasopism specjalistycznych polskich i zagranicznych w postaci drukowanej oraz liczne bazy elektroniczne, w tym bazy dostępne na licencji krajowej (Wirtualna Biblioteka Nauki). Ponad 5 tys. tytułów książek drukowanych i przeważająca większość elektronicznych jest w języku angielskim. Biblioteka jest członkiem NUKAT i OCLC, aktywnie uczestniczy w życiu akademickim w Uczelni i poza nią. Szczegółowe informacje na temat biblioteki zawiera załącznik nr 7.

5.3 Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Baza dydaktyczna i naukowa poddawana jest cyklicznej ocenie przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych (raz na 3 lata), a ich rekomendacje przedstawiane w formie pisemnej służą jej doskonaleniu. Jednym z przykładów skuteczności systemu oceny bazy jest przydzielenie studentom Wydziału EiZ osobnych pokoi do pracy własnej, zlokalizowanych na 2. i 6. piętrze. Ocena zasobów bibliotecznych dokonywana jest co roku przez Wydziałową Komisję Jakości Kształcenia. Ważne miejsce w procesie monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej, w tym zasobów biblioteki odgrywają studenci, proponując określone rozwiązania i zwracając uwagę na ważne dla nich kwestie, jak np. godziny otwarcia biblioteki w trakcie sesji egzaminacyjnych czy sugestie związane z zakupem literatury.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

W celu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym działa Rada Eksperska dla kierunku „Finanse i rachunkowość”, której posiedzenia odbywają się nie rzadziej niż raz w roku oraz każdorazowo przy zmianie programów studiów. Celem posiedzeń jest uzyskanie opinii od przedstawicieli pracodawców na temat kompetencji absolwentów Wydziału i ich mocnych i słabych stron, potrzeb rynku w odniesieniu do nowych pracowników, pożądanych cech absolwenta, oceny efektów uczenia się i wybranych przedmiotowych sylabusów, analizę losów wybranych absolwentów. Ważnym elementem pracy Rady Eksperskiej jest ocena miejsca realizacji praktyk zawodowych, także pod kątem ich zgodności ze specyfiką kierunku studiów oraz efektami uczenia się.

O ważnej roli Rady Eksperskiej przy kierunku „Finanse i rachunkowość” świadczy jej skład osobowy w postaci m.in. dr Piotr Stolarczyk, Dyrektor Zarządzający Departamentu Bankowości Międzynarodowej i Wsparcia Eksportu w Banku Pekao S.A.; Emmanuel Stańczyk, Dyrektor Centrum Finansowego w Banku Millennium; Sewer Smolicha, Vice President in Fund Accounting Department w Citibank Handlowy; Mateusz Słaby, Prezes Zarządu Okay Trade Sp. z o.o. czy też Małgorzata Podsiadło, była dyrektor finansowa i główna księgowa AEB Torneria Polska Sp. z o.o.

Wydział Ekonomii i Zarządzania współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi w celu doskonalenia programu studiów, w tym weryfikacji realizacji efektów uczenia się, planów studiów oraz modyfikacji treści kształcenia, które następnie znajdują odzwierciedlenie w programie studiów.

Interesariusze zewnętrzni czynnie tworzą, ewaluują oraz zmieniają istniejące procedury, np. Rada Eksperska brała udział w tworzeniu regulaminów praktyk zawodowych czy też procedury uznawania efektów uczenia się poza edukacją formalną dla studiów o profilu ogólnoakademickim.

Do interesariuszy zewnętrznych należy także zaliczyć absolwentów studiów I stopnia na kierunku „Finanse i Rachunkowości”, którzy poprzez swoje opinie sugerują zmiany w programach studiów, celem najlepszego dostosowania ich do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.

Monitorowanie, ocena i doskonalenie form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dokonywane są przez Wydziałową Komisję Jakości Kształcenia. Komisja bada, w jaki sposób proponowane przez Radę Ekspertów propozycje są wdrażane w proces kształcenia i jakie przynosi to skutki. Doskonalenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym należy do kompetencji Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia, która może rekomendować zmiany personalne w Radzie Ekspertkiej, adekwatne do aktualnych potrzeb.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Uczelnia stale podnosi poziom umiędzynarodowienia procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Jednym z jego elementów jest obserwacja i wdrażanie zagranicznych wzorców i sposobów realizacji kształcenia. Uczelnia stale zwiększa liczbę uczelni partnerskich. Wśród wykładowców można zaobserwować utrzymujące się wysokie zainteresowanie prowadzeniem zajęć na uczelniach partnerskich: w roku 2016/2017 – wyjechało 5 osób, 2017/2018 – 10 osób, a w 2018/2019 – 9. Dzięki wyjazdom wykładowcy dzielą się swoją wiedzą, czerpią doświadczenia zagranicznych uczelni i następnie wdrażają je do zajęć. Ponadto wykładowcy na kierunku „Finanse i rachunkowość” wzięli udział w wyjeździe studyjnym do Coventry University nt. „Najlepsze praktyki nauczania, oceniania i udzielania informacji zwrotnej dla studentów”. Inicjatywa ta została zorganizowana w ramach projektu finansowanego przez NCBiR.

WEiZ kształtuje politykę mobilności studentów oraz kadry, której efekty podlegają weryfikacji i ocenie raz w roku i stanowią podstawę do wytyczenia polityki mobilności w okresie kolejnym. Wydział Ekonomii i Zarządzania prowadzi ponadto politykę aktywnego kształtowania różnego typu partnerstw z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, poza programem Erasmus+, w celu współpracy, w tym wymiany kadry naukowo-dydaktycznej na dłuższe okresy, wspólnych badań i upowszechniania wyników badań.

Podstawowymi narzędziami realizacji polityki mobilności są projekty KA 103, KA 107 w ramach programu Erasmus+, ponadto WEiZ zawiera umowy badawcze i dotyczące wymiany kadry i studentów poza programem Erasmus. Obecnie WEiZ współpracuje z ponad 80 uczelniami. Zarówno studenci, jak i wykładowcy mają możliwość korzystania z wyjazdów w ramach programu Erasmus+.

Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć przybiera formę wykładów gościnnych zamkniętych (wykłady wpisane w tematy zajęć poszczególnych przedmiotów) lub otwartych. W roku akademickim 2018/2019 i 2017/2018 gościliśmy po 3 wykładowców z zagranicy, a w roku 2016/2017 – 2.

Program studiów I stopnia (stacjonarne i niestacjonarne) zawiera określoną liczbę zajęć z języków obcych, o czym szerzej pisano w pkt. 2.3.

Na studiach I stopnia (stacjonarne i niestacjonarne) studenci spoza Polski mogą wybrać język polski jako drugi język do wyboru. Ponadto, zakres merytoryczny służy umiędzynarodowieniu procesu kształcenia poprzez realizację m.in. przedmiotów „Międzynarodowe stosunki gospodarcze” czy „Finanse międzynarodowe”.

Stopień przygotowania studentów do uczenia się w języku obcym zależy od ich indywidualnego poziomu znajomości języka i jest zróżnicowany. Studenci z poziomem B2/B2+/C1 są bardzo dobrze przygotowani, komunikują się, czytają artykuły zawodowe z dużym zrozumieniem, nie mają blokad mówienia, wywiązują się z zadań pisemnych. Studenci z poziomem B1/B1+ są w stanie czytać średnio trudne teksty biznesowe w stopniu zadowalającym, teksty trudniejsze w stopniu umiarkowanym, a typowo analityczno-statystyczne w stopniu dobrym. Studenci, którzy rozpoczęli naukę na poziomie A2+/B1 są w stanie poruszać się w obszarach i zagadnieniach omawianych na zajęciach. Potrafią już czytać krótkie teksty fachowe ze zrozumieniem.

Na studiach I stopnia zagraniczni studenci studiujący w języku polskim rozpoczynają naukę mając udokumentowany poziom znajomości języka na poziomie B2. Dla kandydatów, którzy nie posiadają certyfikatu, Studium Języków Obcych organizuje egzaminy kwalifikacyjne.

Metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia się na studiach I stopnia obejmują: egzamin pisemny, egzamin ustny, 3 testy w semestrze w formie pisemnej (śródsesemestralne i końcowy, który zawiera również część ustną) – 60% oceny końcowej, zadania domowe – 15% oceny końcowej, indywidualna i grupowa praca na zajęciach, formy interaktywne (wystąpienia, dyskusje, symulowanie określonych sytuacji) – 15% oceny końcowej oraz prezentacja – 10%.

Każdy cykl nauki na studiach I stopnia kończy się egzaminem międzynarodowym TOEIC.

Za ocenę jakości kształcenia w zakresie języków obcych odpowiada Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia oraz Zespół ds. jakości kształcenia Studiów Języków Obcych.

Ponadto, kształtowaniu międzynarodowego charakteru Uczelni służy organizowany cyklicznie (sześć edycji) International Week. W dwóch ostatnich edycjach w organizację przedsięwzięcia włączono kilkoro studentów. Myślą przewodnią organizacji International Week jest wyjście poza stereotypowe postrzeganie międzynarodowości i stworzenie dodatkowych narzędzi pogłębiania międzynarodowego charakteru Uczelni. Do głównych wydarzeń International Week należą: wykłady gościnne Visiting Professors dla studentów Uczelni Łazarskiego; debaty i konferencje studenckie; Polish Culture Workshop oraz Multicultural Day.

Umieździarodowienie procesu kształcenia podlega cyklicznej ocenie przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz przedstawicieli partnerskiego Uniwersytetu w Coventry. Z grona interesariuszy wewnętrznych bieżącego monitoringu poziomu umieździarodowienia dokonuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia po zakończeniu każdego roku akademickiego.

Umieździarodowienie procesu kształcenia na studiach I stopnia na kierunku „Finanse i rachunkowość”, profil ogólnoakademicki pod kątem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego jest także przedmiotem dyskusji na posiedzeniach Rady Ekspertckiej, której sugestie znajdują odzwierciedlenie są w rozwoju kierunku studiów, np. uruchomienie programu anglojęzycznego na profilu praktycznym czy prace na rzecz nowej specjalności także na profilu praktycznym.

Proces umiędzynarodowienia jest także przedmiotem ewaluacji przeprowadzanej przez Studencki Zespół Opiniujący, gdzie studenci wskazują własne przemyślenia i propozycje związane z tym procesem.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wydział Ekonomii i Zarządzania zapewnia kompleksową opiekę nad studentami podczas okresu studiów odbywanych na Uczelni Łazarskiego, która obejmuje:

- bieżące sprawy związane z procesem studiowania – Dziekanat, opiekunowie poszczególnych roczników studentów;
- sprawy związane z nabywaniem umiejętności i kompetencji wzmacniających efekty uczenia się poza uczelnią – Dział Praktyk i Karier (DPiK), Wydziałowy Koordynator Programu Erasmus+, Dział Programów Międzynarodowych;
- opiekę nad studentami zdolnymi, zaangażowanymi w poszerzanie własnej wiedzy kierunkowej i ogólnej – koła naukowe, Program Honorowy, cykliczne międzynarodowe projekty studenckie;
- opiekę nad studentami pracującymi na rzecz społeczności uczelnianej na zasadach wolontariatu – Studium Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego, Dział Marketingu, Dział Programów Międzynarodowych;
- opiekę i wsparcie dla studentów niepełnosprawnych.

Opieka nad studentami w zakresie spraw bieżących obejmuje informacje oraz udzielanie porad w zakresie: (a) stosowania regulaminów i wprowadzanych przez Wydział EiZ zasad, (b) przebiegu procesów dokumentacyjnych i decyzyjnych, (c) indywidualnej sytuacji studenta. Dziekanat udziela na bieżąco informacji na temat indywidualnej sytuacji studenta oraz przesyła zbiorczo informacje i instrukcje działań formalnych oczekiwanych od studenta. Na Wydziale EiZ działają opiekunowie grup studentów w podziale na roczniki studenckie oraz tryb studiów. Zadaniem opiekunów jest doradzanie studentom w sprawach typowych dla rocznika, przede wszystkim w sprawach załatwianych zwyczajowo. Opieka nad studentami w zakresie spraw bieżących realizowana jest w formie spotkań indywidualnych (lub innych indywidualnych form kontaktu) oraz cyklicznych spotkań z grupami studenckimi.

Opieka nad studentami w zakresie nabywania umiejętności i kompetencji wzmacniających efekty uczenia się poza uczelnią sprawowana jest przez współpracujące z WEiZ komórki: Dział Praktyk i Karier oraz Dział Programów Międzynarodowych.

Dział Praktyk i Karier pomaga studentom w doborze obowiązkowych i nieobowiązkowych praktyk studenckich, prowadzi szkolenia z zakresu kompetencji miękkich potrzebnych na rynku pracy, asystuje w procesie dokumentacyjnym podczas podejmowania i realizowania praktyk, doradza na indywidualnych zasadach. DPiK pomaga studentom stawiać pierwsze kroki na rynku pracy, dysponując bazą ofert pracy od firm współpracujących (<http://kariera.lazarski.pl/>), a także wysyłając cykliczny newsletter z ofertami pracy, staży zarówno do obecnych studentów, jak i do absolwentów. Cennym wsparciem w wejściu na rynek pracy jest cyklicznie organizowana Giełda Pracodawców. Dla studentów jest ona okazją do bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi pracodawcami, zapoznania się ze

szczegółami przebiegu procesu rekrutacji oraz niejednokrotnie możliwością złożenia dokumentów aplikacyjnych.

Z kolei dział Programów Międzynarodowych administruje programami wymiany międzynarodowej studentów i absolwentów w celu odbycia okresu studiów, praktyk i staży zagranicznych. Prowadzi warsztaty poświęcone różnym aspektom wyjazdów zagranicznych studentów oraz zapewnia indywidualny nadzór nad poprawnością procesu wyjazdowego. Dział Programów Międzynarodowych współpracuje ściśle z Wydziałowym Koordynatorem Programu Erasmus+, odpowiedzialnym za akademicki aspekt wyjazdów. Koordynator, poza stałym uczestnictwem we wszystkich komisjach rekrutacyjnych związanych z wyjazdami studentów, pomaga studentom w doborze uczelni partnerskich, okresu wyjazdowego, przedmiotów realizowanych na uczelniach partnerskich oraz w ich walidacji na uczelni macierzystej, po powrocie z wymiany. Podczas okresu wymiany jest pierwszą osobą kontaktową dla studentów, pomagającą we wszystkich sprawach i problemach.

Uczelnia oferuje studentom także wsparcie w zakresie kontynuacji nauki. Na kierunkach: „Zarządzanie”, profil praktyczny, „Ekonomia”, profil ogólnoakademicki i „Stosunki międzynarodowe”, profil ogólnoakademicki uczelnia oferuje studia II stopnia. Wszyscy zaś absolwenci mają możliwość kontynuacji edukacji na studiach podyplomowych, w ramach działającego Centrum Kształcenia Podyplomowego Uczelni Łazarskiego². Absolwenci Uczelni Łazarskiego otrzymują wymierne wsparcie w postaci 20% zniżki w czesnym.

Studenci mają możliwość poszerzania wiedzy i udziału we wspólnych projektach naukowych w ramach kół naukowych. Na Wydziale Ekonomii i Zarządzania działa kilka kół naukowych, m.in. Koło Naukowe Metod Ilościowych w Naukach Ekonomicznych, Koło Naukowe Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Gospodarki Rynkowej, Koło Naukowe Gospodarki Społecznej czy też Koło Naukowe Młodych Dyplomatów, a także Management Club. Wybrani studenci otrzymują wsparcie Wydziału w zakresie przedstawiania wyników swoich badań naukowych chociażby w postaci publikowania artykułów naukowych.

Inicjatywą skierowaną do studentów najzdolniejszych jest Program Honorowy (PH) Uczelni Łazarskiego. Program Honorowy tworzą wyróżnieni studenci oraz kadra akademicka sprawująca opiekę nad studentami na zasadach tutoring. Każdemu studentowi – uczestnikowi PH przypisywany jest indywidualny tutor, który pomaga mu w realizowaniu celów wykraczających poza ramy tradycyjnego studiowania wybranego kierunku. Celem zasadniczym PH jest wspieranie studentów w ich interdyscyplinarnym rozwoju równoległe ze studiami podjętymi w ramach określonego kierunku.

Wiele komórek Uczelni Łazarskiego (m.in. Studium Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego, Dział Marketingu, Dział Programów Międzynarodowych) umożliwia studentom aktywne zdobywanie nowych kompetencji poprzez pracę w wybranych obszarach tematycznych na zasadach wolontariatu (w dłuższym okresie czasu lub przy wybranych wydarzeniach). Studenci otrzymują określone zadania do realizacji i duży zakres samodzielności w doborze środków do wykonania zadań. Pracują w grupach, zajmując w nich określone funkcje i ponosząc odpowiedzialność związaną z zakresem podjętych obowiązków. W ten sposób studenci otrzymują możliwość nabycia nowych umiejętności.

---

² <https://ckp.lazarski.pl/>

Kadra WEiZ jest dostępna dla studentów zarówno podczas realizacji procesu kształcenia, jak i w trakcie pełnionych dyżurów oraz w ramach form komunikacji elektronicznej (email, komunikatory). Opiekę nad studentami pełni Dziekan i opiekunowie roku przez niego wyznaczeni, a także Kierownicy Katedr.

Wszystkie formy sprawowanej opieki nad studentami podlegają corocznej ewaluacji i dostosowaniom do ujawnianych w jej trakcie problemów.

System motywowania studentów działa poprzez: stypendium Rektora; stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych; udział w pracach badawczych i konferencjach, po których publikuje się artykuły studentów; udział w opiniowaniu regulaminów, programów studiów, ocenie nauczycieli, ciałach takich jak Senat, Rada Wydziału, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Dodatkowym motywatorem jest uzależnienie uczestnictwa studentów w wymianie zagranicznej (programy Erasmus i inne) od wysokości średniej i/lub zaliczenia w pierwszym terminie określonego etapu toku studiów; uzależnienie wyjazdu na praktyki zagraniczne czy też udziału w konferencji od wyników w nauce. Powyższe działania dają studentom wymierne poczucie bycia podmiotem i partnerem oraz realnego wpływu na własne sprawy, co motywuje do czynnego udziału w procesach uczelnianych, samostanowienia i wywierania wpływu. Prace prowadzone w kołach naukowych czy Management Club tworzą przestrzeń do samorozwoju, zdobywania praktyki zawodowej i kształtowania predyspozycji istotnych na rynku pracy i kształtowania absolwenta przy wyraźnym wsparciu Uczelni i z zapewnieniem zaplecza dla tegoż rozwoju. Studenci mają możliwość korzystania z konsultacji z wykładowcami oraz mają dostęp do pomocy psychologicznej.

Studenci informowani są o możliwościach wsparcia i jego zakresie poprzez stronę internetową, przesyłanie wiadomości elektronicznych, ogłoszenia w gablotach oraz informacje w mediach społecznościowych.

Wnioski studentów związane z przebiegiem studiów, wymienione w Regulaminie Studiów, kierowane do Dziekana Wydziału mogą być składane przez studentów w formie pisemnej w Dziekanacie w godzinach urzędowania lub przesyłane pocztą, także elektroniczną. Studentom przysługuje prawo do składania wniosków i skarg w sprawach związanych z organizacją i przebiegiem procesu kształcenia, obsługą administracyjną studenta oraz w innych kwestiach bezpośrednio lub pośrednio dotyczących studentów. Studenci mogą składać wnioski dotyczące ulepszenia organizacji procesu kształcenia, usprawnienia pracy, zaspokojenia potrzeb społeczności akademickiej, bezpieczeństwa i higieny pracy, a przede wszystkim doskonalenia jakości kształcenia. Wnioski i skargi mogą być składane indywidualnie, grupowo lub za pośrednictwem samorządu studentów, w sposób pisemny, drogą bezpośrednią lub korespondencyjną, w tym też elektroniczną na adres mailowy jakosksztalcentaieiz@lazarski.edu.pl.

Administracyjna obsługa studentów prowadzona jest przez Dziekanat WEiZ i inne jednostki administracyjne Uczelni. Obsługę wspiera system e-uczelnia. Ostatnie badanie jakości obsługi administracyjnej przeprowadzono za rok akademicki 2017/2018. Przeprowadzono ankietę, w której pytano studentów o częstotliwość korzystania z usług poszczególnych jednostek administracyjnych oraz o ocenę jakości świadczonych usług i godzin przyjęć. Oceniane były następujące jednostki/osoby: Studium Języków Obcych, Biblioteka, Dziekanat, Rektorat, Pełnomocnik ds. Praktyk, Prodziekani oraz Komisja stypendialna.

WEiZ opracował procedurę postępowania w sytuacjach konfliktowych, w tym tych związanych ze sprawdzeniem i realizacją efektów uczenia się, wprowadzoną zarządzeniem Dziekana Wydziału.

Kontrola działania systemów motywacyjnych przeprowadzana jest przez Wydziałową Komisję ds. jakości Kształcenia, Studencki Zespół Opiniujący oraz Samorząd Studentów i obejmuje m.in.: analizy opinii studentów odnośnie dotychczasowego działania systemów, której dokonuje się na bieżąco; analizy prowadzone w pozostałych obszarach, dotyczące m.in. skreśleń, zdawalności, ocen w ankietach studenckich etc. Zastosowanie procedur skutkuje większym zaangażowaniem studentów, zarówno jeśli chodzi o chęć do uzyskania bardzo dobrych wyników w nauce, jak też do uczestnictwa w projektach badawczych. Motywowanie poprzez nagradzanie za wyniki w nauce (np. dyplomy gratulacyjne) sprawia, że rośnie zaangażowanie i chęć do systematycznej pracy. Dzięki temu studenci nabywają odpowiednie kompetencje do długoterminowego budowania swojej kariery zawodowej.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Wydział Ekonomii i Zarządzania zapewnia dostęp do informacji o programie kształcenia poprzez zamieszczenie na ogólnodostępnej stronie internetowej w zakładce „Jakość Kształcenia” <https://www.lazarski.pl/pl/wydzialy-i-jednostki/weiz/jakosc-ksztalcenia/> m.in.: efektów kształcenia, sylabusów, planów studiów, wyników badań jakości itd. Wydział EiZ używa systemu Wirtualnej Uczelni. Istnieje również możliwość dostępu do informacji drogą tradycyjną poprzez kontakt osobisty (Dziekanat, opiekun roku, nauczyciele akademicy) oraz informacje zwieszane na tablicach ogłoszeń. Pozostałe źródła danych to np. media społecznościowe, telebimy z bieżącymi informacjami (kampus). Ponadto, dostęp do informacji realizowany jest poprzez dedykowaną stronę rekrutacyjną, na której znajdują się zasady rekrutacji oraz kontakt do biura rekrutacji, podstronę o jakości kształcenia, na której znajdują się informacje o jakości kształcenia, regulaminy, literatura przedmiotu oraz podstronę Dziekanatu (<https://www.lazarski.pl/pl/wydzialy-i-jednostki/weiz/dziekanat-weiz/>). Na osobnej podstronie dedykowanej osobom niepełnosprawnym znajduje się komplet informacji niezbędnych dla niepełnosprawnych kandydatów i studentów (<https://www.lazarski.pl/pl/studenci-z-niepelnosprawnoscia/>). Wykorzystanie nowoczesnych technologii (social media, marketing digitalny i Lazarski APP) pozwala na zwiększanie efektywności dotarcia z przekazem. Tym samym prowadzony jest bieżący monitoring trafności, dokładności i celowości dotarcia do interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Każdy student mający uwagi do prowadzonych zajęć czy generalnie funkcjonowania Wydziału i ma możliwość zgłoszenia swoich uwag na specjalnie do tego przygotowany adres mailowy: jakoscksztalceniaeiz@lazarski.edu.pl

Wydział po zakończeniu roku akademickiego przeprowadza ewaluację systemu dostępu do informacji publicznej poprzez ankietyzację studentów.

Badanie publicznego zakresu dostępu do informacji przeprowadzane jest rokrocznie przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. W badaniu podsumowującym rok akademicki 2018/2019 zawarte były następujące pytania: Gdzie w pierwszej

kolejności/najczęściej szuka Pan/Pani obecnie aktualizacji informacji nt. kierunku?; Jak ocenia Pan/Pani łatwość dotarcia do ww. informacji w skali 1 do 5, gdzie 1 oznacza ocenę najniższą (bardzo źle) a 5 ocenę najwyższą (bardzo dobrze)?; Który ze sposobów przekazywania informacji wskazałby/łaby Pan/Pani jako preferowany? Jakie działania należałoby poprawić? Czego brakuje w procesie przekazywania informacji? Czy jakieś informacje Pana/Pani zdaniem wymagają uzupełnienia? Po raz kolejny badanie wykazało, iż głównym źródłem informacji dla studentów jest strona internetowa, a w dalszej kolejności dziekanat i informacje przekazywane drogą poczty elektronicznej. W porównaniu do poprzedniego badania, studenci chętniej korzystają także z kanałów social media. Studenci dobrze ocenili łatwość dotarcia do informacji. W zakresie terminowości przekazywanych informacji, kilkoro studentów stwierdziło, iż mogłyby być one przekazywane szybciej.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1 Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego

Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem „Finanse i rachunkowość” oraz odpowiedzialności za kierunek znajdują się w wewnętrznym systemie jakości kształcenia oraz zakresach obowiązków określonych osób. Nadzór nad systemem jakości kształcenia sprawują Dziekan WEiZ i Prodziekan ds. naukowych i operacyjnych. Organizacyjnie i merytorycznie za realizację programów studiów na kierunku „Finanse i rachunkowość” odpowiada Kierownik Katedry Finansów i Bankowości. Osobą odpowiedzialną organizacyjnie i merytorycznie za programy studiów realizowane w języku angielskim jest dyrektor danego programu. Osobą odpowiedzialną za koordynację prac nad realizacją i ewaluacją programu studiów jest Pełnomocnik Dziekana ds. programowych.

Nad poziomem jakości kształcenia czuwa Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, do zadań której należy bieżąca i okresowa kontrola systemu jakości kształcenia, w tym przedstawianie rozwiązań i zaleceń służących poprawie jakości kształcenia, np.: zaleceniem skierowanym przez Komisję do Dziekana WEiZ było m.in. przeprowadzenie audytu prac dyplomowych przez zewnętrznego eksperta i przekazanie wniosków, uwag i zaleceń promotorom.

10.2 Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Celem działań podejmowanych w ramach projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów jest zapewnienie jednolitego i powtarzalnego sposobu modyfikacji, monitorowania i okresowego przeglądu programów studiów oraz weryfikowania realizacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Podejmowane działania zmierzają również do zapewnienia programu studiów zgodnego z sylwetką absolwenta.

Modyfikacja, monitorowanie i okresowy przegląd programów studiów obejmuje w szczególności: analizę zgodności koncepcji kształcenia z celami określonymi w strategii rozwoju Uczelni i Wydziału; analizę stopnia realizacji celów kształcenia i osiągnięcia przez

studentów założonych efektów uczenia się, w tym: analizę stosowanych sposobów i form weryfikowania realizacji efektów uczenia się oraz adekwatności tych form do zakładanych efektów uczenia się, ocenę jakości praktyk oraz analizę zakładanych i uzyskanych w ich wyniku efektów uczenia się, analizę wyników nauczania, analizę poprawności przypisania punktów ECTS do modułów kształcenia; analizę ocen zajęć dydaktycznych dokonywanych przez studentów na zakończenie każdego cyklu zajęć dydaktycznych; analizę porównawczą programów kształcenia na Wydziale EiZ z programami studiów o podobnym profilu na innych uczelniach w kraju i zagranicą; analizę i ocenę udziału interesariuszy zewnętrznych oraz wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego; ocenę infrastruktury dydaktycznej, w tym dostępu do literatury zalecanej w ramach kształcenia; ocenę sposobu informowania studentów i innych zainteresowanych (kandydatów, pracodawców). Wyżej wymienione analizy są sporządzane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz osoby wskazane przez Dziekana po zakończeniu roku akademickiego.

Modyfikacja, monitorowanie i okresowy przegląd programów studiów oraz weryfikowanie efektów uczenia się osiąganych przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odbywały się w ramach następujących procedur: modyfikacji programu studiów; oceny realizacji efektów uczenia się; wykorzystywania wniosków z przeglądów programów kształcenia; współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym; przeprowadzania hospitacji zajęć; wypełniania sylabusu i wprowadzania go do systemu w kontekście aktualności i kompletności oferty dydaktycznej; monitorowania losów absolwentów i wykorzystywania wyników w zakresie opinii o efektach uczenia się zdobywanych w wyniku realizacji programu studiów. Zgodnie ze Statutem Uczelni Łazarskiego i stanem prawnym sprzed wejścia w życie Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668) uchwalenie, po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu studenckiego, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez Senat, programów studiów należało do kompetencji Rady Wydziału. Zmiany programów kształcenia nie mogły być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia. Modyfikacja programu kształcenia odbywała się następująco: Dziekan przedstawiał Radzie Wydziału projekt modyfikacji programu studiów, po uprzednim uzyskaniu pisemnych opinii od: Rady Ekspertckiej; Rady Samorządu Studenckiego; Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, która przedstawiając swoją opinię brała pod uwagę wyniki studenckich ankiet ewaluacyjnych, wyniki monitorowania kariery zawodowej absolwentów oraz wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy. Rada Wydziału podejmowała uchwałę w sprawie zmiany programu studiów na danych kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, jeżeli program studiów spełniał warunki określone w stosownych przepisach prawa.

Przełądu i monitorowania programów kształcenia dokonuje się zarówno w sposób ciągły, jak i cykliczny. Monitoring ciągły jest realizowany w następujący sposób: przed rozpoczęciem roku akademickiego na zebraniach katedr omawiane są treści kształcenia zawarte w sylabusach. Następnie prowadzący przedmiot wprowadza zmiany proponowane przez Wydziałową Komisję Jakości Kształcenia w sylabusie przedmiotu zarówno w kwestiach merytorycznych (jeśli takie są sugestie) oraz w zakresie zasad zaliczania i systemu oceniania oraz uzupełnienia literatury. Po zakończeniu ewaluacji każdy nauczyciel: zapoznaje się z wynikami ankiet studenckich w zakresie wypełnionych przedmiotów; dokonuje

samooceny zrealizowanych zajęć pod kątem odpowiedzi na następujące pytania: np. czy założone cele przedmiotu zostały zrealizowane? czy przyjęte metody i formy zaliczenia pozwoliły rzeczywiście ocenić osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się?; sprawdza czy ustalona liczba punktów ECTS odpowiada rzeczywistemu nakładowi pracy studenta potrzebnemu do uzyskania założonych efektów uczenia się. Dziekan Wydziału przedkłada na koniec roku akademickiego Radzie Wydziału ocenę osiągniętych efektów uczenia się, która stanowi podstawę doskonalenia programu studiów. Monitoring cykliczny (o charakterze okresowym), zgodnie z wewnętrznym systemem jakości kształcenia odbywa się nie częściej niż 3 do 5 lat po zakończeniu każdego cyklu kształcenia. Kompleksowa ocena realizowanego programu studiów odbywa się zgodnie z poniższą procedurą. Dziekan Wydziału podejmuje decyzję o rozpoczęciu kompleksowej oceny danego programu kształcenia; Rada Wydziału, na wniosek Dziekana, powołuje Zespół dydaktyczny dla danego programu kształcenia zwany dalej Zespołem, składający się z przedstawicieli jednostek podległych WEiZ realizujących zajęcia w ramach danego programu studiów; Przewodniczący Zespołu wysyła informację o rozpoczęciu procedury monitorowania do jednostek oraz samorządu studentów, z jednoczesną prośbą o zgłaszanie uwag/wniosków do programu studiów. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia udostępnia Zespołowi celem wykorzystania w procesie monitorowania: opinie pracodawców; opinie absolwentów o danym programie studiów, opracowane dane z ankiet studenckich dla poszczególnych przedmiotów z podziałem na formy, w tym ramach programu Ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA). Zespół w porozumieniu z Dziekanem, uwzględniając raporty z hospitacji, ewentualne raporty z procesów akredytacji oraz koszty, opracowuje na tej podstawie propozycje zmian w monitorowanym programie studiów i przedstawia je, wraz z uzasadnieniami, koordynatorom przedmiotów. Rada Wydziału zatwierdza zmiany w monitorowanym programie kształcenia w terminie 4 miesięcy przed planowanym terminem rozpoczęcia kształcenia na kierunku.

10.3 Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów

Ocena osiągniętych efektów uczenia ma charakter ciągły i odbywa się z udziałem członków Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i katedr. Monitorowanie stopnia osiągania efektów uczenia odbywa się poprzez: okresowe rewizje programu studiów pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, wynikających z nich efektów uczenia się; analizy sylabusów pod kątem braku powtórzeń efektów uczenia się w ramach kilku przedmiotów/grup zajęć, obiektywizm metod weryfikacji realizacji efektów uczenia się, metod dydaktycznych odpowiednich do prowadzonej formy zajęć, literatury przedmiotu, zgodności efektów uczenia się i ich pokrycia w programie. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przeprowadza rokrocznie badania oceny zajęć dydaktycznych poprzez analizę wyników hospitacji, ankiet ewaluacyjnych realizowanych przez studentów, ocenę sylabusów dokonywaną przez Komisję, arkusz samooceny realizacji efektów uczenia się, analizy wykorzystania infrastruktury w realizacji efektów uczenia się. W ostatnim badaniu zajęcia zostały wysoko ocenione przez studentów, podobnie jak infrastruktura i liczebność grup studenckich. Głównym problemem jaki podnoszono było powielanie podobnych treści kształcenia na więcej niż jednym przedmiocie oraz nie do końca właściwy dobór metod

kształcenia w odniesieniu do specyfiki przedmiotu. W związku z zaistniałymi uwagami podjęto działania naprawcze w postaci szczegółowej analizy sylabusów oraz rozmowy z wykładowcami celem wyeliminowania uchybień.

10.4 Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów

Studenci studiów I stopnia dokonują oceny osiągania efektów uczenia się związanych z pracami etapowymi, pracami zaliczeniowymi/egzaminami, realizacją praktyki zawodowej i dyplomowaniem. W trakcie zajęć z wybranych przedmiotów studenci wypełniają anonimową ankietę ewaluacyjną związaną z realizacją przedmiotu i osiąganiem efektów uczenia się. Rozwiązanie to ma na celu bieżący monitoring zrozumienia przez studentów przedkładanych im treści edukacyjnych, a ostatecznie pozwala na szybką modyfikację prowadzonych zajęć przez wykładowcę i pełne osiągnięcie efektów uczenia się. Studenci w trakcie zajęć wypełniają także ankietę ewaluacyjną dotyczącą oceny całego kursu. W kontekście praktyk zawodowych, po ich zakończeniu studenci również wypełniają ankietę ewaluacyjną, oceniając w niej organizację, w której realizowana była praktyka pod kątem możliwości osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz przydatności zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji związanych z ich przyszłym zatrudnieniem. Istotnym elementem weryfikacji osiągania efektów uczenia się przez studentów są opinie wyrażane przez Studencki Zespół Opiniujący przy kierunku „Finanse i rachunkowość”.

Uzyskane informacje są przedmiotem dyskusji na spotkaniach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i stanowią element podlegający ocenie w procesie bieżącego monitoringu realizacji programów studiów i w razie potrzeby jego doskonalenia.

10.5 Wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Interesariusze wewnętrzni odgrywają ważną rolę w realizacji i doskonaleniu programu studiów. Przy kierunku „Finanse i rachunkowość” funkcjonuje Studencki Zespół Opiniujący, którego zadaniem jest bieżący monitoring realizacji programu studiów z punktu widzenia potrzeb i oczekiwań studentów. Efektem jego prac są uwagi, rekomendacje i propozycje przedstawiane Dziekanowi EiZ. Jednym z przykładów skuteczności działania tego Zespołu są jego sugestie i rekomendacje związane z dołączeniem do programu studiów nowej specjalności w zakresie bankowości. Zespół poddaje także pod ocenę infrastrukturę, zasoby biblioteczne Uczelni czy działania na rzecz umiędzynarodowienia procesu kształcenia celem jego doskonalenia. Ważnym elementem prac SZO jest także ocena możliwości udziału studentów kierunku w prowadzonych badaniach naukowych, a tym samym szansa na wzmocnienie umiejętności badawczych wśród studentów. Interesariuszami wewnętrznymi są także inne jednostki Uczelni, jak Dziekanat WEiZ

Władze WEiZ oraz kadra dydaktyczna czerpią doświadczenie i analizują sugestie przekazywane przez interesariuszy zewnętrznych, w tym przez Radę Ekspertką. Jej posiedzenia odbywają się nie rzadziej niż raz w roku oraz każdorazowo przy zmianie programów kształcenia. Do obowiązków Rady Ekspertkiej przy kierunku „Finanse i rachunkowość”, zgodnie z wewnętrznym systemem jakości kształcenia, zaliczają się następujące zadania: ewaluacja programów studiów i rekomendowanie zmian, metod kształcenia, metod oceniania i innych aspektów związanych z jakością kształcenia;

doradzanie organom jednoosobowym i wieloosobowym na Wydziale w zakresie rozwoju procesu kształcenia; wspomaganie i doradzanie organom jednoosobowym i wieloosobowym na Wydziale w zakresie wdrażania metod kształcenia; wspomaganie studentów, kadry naukowej i całego procesu kształcenia przez członków Rady Ekspertckiej i osób zaproszonych w zakresie dokonywania prezentacji, wygłaszania wykładów otwartych, prowadzenia zajęć w celu wdrożenia praktycznych modułów i treści kształcenia w ramach szczegółowo opracowanych i przygotowanych propozycji. Posiedzenia Rady Ekspertckiej zwołuje i prowadzi Dziekan. Są protokołowane, a udział w nich biorą zaproszeni przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, władze Wydziału, członkowie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz inni zaproszeni goście.

Opinie, zalecenia i rekomendacje przedstawiane przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych są przedmiotem dyskusji w trakcie spotkań Rady Wydziału EiZ oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, a następnie – o ile jest taka potrzeba – są wykorzystywane przy doskonaleniu programu studiów I stopnia.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kadra prowadząca zajęcia posiada dorobek naukowy i doświadczenie dydaktyczne. 2. Infrastruktura zapewnia prawidłową realizację zajęć. 3. Zaawansowana współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. 4. Możliwość zapewnienia zindywidualizowanego podejścia do studentów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Na studiach I stopnia brak przedmiotów w języku obcym. 2. Zbyt duże obciążenie administracyjne pracowników naukowo-dydaktycznych.
Czynniki zewnętrzne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość ciągłego doskonalenia kompetencji kadry dydaktycznej w ramach samokształcenia i uczestnictwa w kursach/projektach finansowanych także ze źródeł zewnętrznych, np. NCBiR. 2. Siedziba Uczelni znajduje się w Warszawie, dzięki czemu posiadamy dostęp do bardzo dobrych specjalistów – praktyków w obszarze finansów i rachunkowości. 3. Otwarte granice Unii Europejskiej pozwalające na swobodną wymianę i współpracę kadry naukowo-dydaktycznej z różnych ośrodków, w zakresie kształcenia, w tym czerpanie wzorców międzynarodowych, np. rozwiązań kształcenia praktycznego w RFN. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Silna konkurencja innych szkół wyższych. 2. Problemy szkolnictwa średniego, związane z jakością kształcenia i merytorycznym przygotowaniem kandydatów na studia.

.....
dr Martin Dahl
Dziekan Wydziału Ekonomii i Zarządzania

.....
dr hab. Maciej Rogalski
Rektor Uczelni Łazarskiego

Warszawa, dnia 26 września 2019 r.

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów kierunku Finanse i rachunkowość

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki ³	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki ⁴
I stopnia	I	17	0	33	0
	II	14	22	19	28
	III	20	12	49	35
II stopnia	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
	V	-	-	-	-
	VI	-	-	-	-
Razem:		51	34	101	63

Tabela 2. Liczba absolwentów kierunku Finanse i rachunkowość w latach 2018/19, 2017/18 i 2016/17

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2016/2017	41	14	55	24
	2017/2018	30	9	58	22
	2018/2019	17	6	33	7
II stopnia	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
jednolite studia magisterskie	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
Razem:		88	29	146	53

³ 2018/19

⁴ 2018/19

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na kierunku Finanse i rachunkowość.

Studia stacjonarne

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/185
Łączna liczba godzin zajęć	1825
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	111 ECTS (60%)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	96
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych–w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	74
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	5
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	160
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	15
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęćokreślona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnychprowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1825/0

Studia niestacjonarne

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/185
Łączna liczba godzin zajęć	1260
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	75 (41%)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	96
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych–w przypadku	Nie dotyczy

kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	74
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	5
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	160
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1260/230

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości

Studia stacjonarne I stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Mikroekonomia	wykład/ćwiczenia	30/30	6
Makroekonomia	wykład/ćwiczenia	30/30	6
Podstawy zarządzania	wykład	30	2
Podstawy marketingu	wykład	30	2
Podstawy finansów	Konwersatorium	30	4
Finanse przedsiębiorstw	wykład	30	4
Praca projektowa: Analiza finansowa	Konwersatorium	45	4
Podstawy rachunkowości	Wykład/ćwiczenia	45	4
Analiza ekonomiczna	Wykład/ćwiczenia	45	4
Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze	Konwersatorium	30	4
Polityka społeczno-gospodarcza	Konwersatorium	30	4
Rynki finansowe	Wykład	30	2
Ekonometria menedżerska	Warsztat/konwersatorium komputerowe	60	6
Analiza ekonomiczna przedsiębiorstwa	Konwersatorium	30	6
Wnioskowanie statystyczne	Wykład/konwersatorium komputerowe	15/15	4
Prawo gospodarcze i nadzór korporacyjny	Wykład	30	2
Zarządzanie finansami w przedsiębiorstwie	Konwersatorium	30	6
Seminarium dyplomowe	ćwiczenia	30	26
Razem:		675	96

Studia niestacjonarne I stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Mikroekonomia	wykład/ćwiczenia	20/20	6
Makroekonomia	wykład/ćwiczenia	20/20	6
Podstawy zarządzania	Wykład/warsztaty internetowe	10/10	2
Podstawy marketingu	Wykład/warsztaty internetowe	10/10	2
Podstawy finansów	Konwersatorium	20	4
Finanse przedsiębiorstw	wykład	20	4
Praca projektowa: Analiza finansowa	Konwersatorium/warsztaty internetowe	20/10	4
Podstawy rachunkowości	Wykład/ćwiczenia	20/10	4
Analiza ekonomiczna	Wykład/ćwiczenia	20/10	4
Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze	Konwersatorium	20	4
Polityka społeczno-gospodarcza	Konwersatorium	20	4
Rynki finansowe	Wykład/warsztaty internetowe	10/10	2
Ekonometria menedżerska	Warsztat/konwersatorium komputerowe	20/20	6
Analiza ekonomiczna przedsiębiorstwa	Konwersatorium	20	6
Wnioskowanie statystyczne	Konwersatorium komputerowe	20	4
Prawo gospodarcze i nadzór korporacyjny	Wykład/warsztaty internetowe	10/10	2
Zarządzanie finansami w przedsiębiorstwie	Konwersatorium	20	6
Seminarium dyplomowe	ćwiczenia	20	26
Razem:		390	96

Tabela 5. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Uczelnia nie prowadzi programów w językach obcych na kierunku „Finanse i rachunkowość”, profil ogólniakademicki.